

۲ سمویئل کتابی

موقّدہ

۲ «سمویئل» کتابی، «۱ سمویئل» کتابینین داومى دىر. بو، داودون اوّل يهودا اوستوندە، سونرا دا، ائسرايىلە داخلن اولماقلا بوتون مئلت اوستوندە حؤكمانلىق اتمەستىش تارىخى دىئ. داود، پادشاھلىغىين سرحدلىئىنى گىشىلنەرك و مۇوقىتىنى مۇحكملەندۈرەمك اوچون ھم داخىلى، ھم ده خارجى دوشمنلىرى ائله موبارىزە آپارىرىدى. بو كىتاب داودو بۇيوك ائمانا مالىك و تارىيا وقف اولونموش، اۆز خالقىينين محبىتىنى قازانان بىر انسان تصوئر ادئر. لاكتىن او اۆز ھولسلرى دالىنجا قاچىب بۇيوك گوناه اتدى. آما رېئن پىغمىرى ناتان اونون گوناھلارىنى افشا اىندە، داود اعتراف ادئب تارىينىن وردىيى جازانى حىلىمكىلە قبول ادئر. داودون حىياتى و الە گىتىردىكلىرى ائسرايىل خالقينا او قدر تأثر اتمىشدى كى، سونراكى دۇورىلدەكى مئلت لاب عذابلى گونلرئىندە بىلە، داوددا بىزەر بىر پادشاھ ائستەيىر و آرزۇلادىغى پادشاھى «داود اوغلو» آدلاندىرىدى.

کتابىن مضمۇنۇ:

داودون يهودا اوستوندە حؤكمانلىق اتمەسى ۱:۴-۱:۱۲

داودون بوتون ائسرايىل اوستوندە حؤكمانلىق اتمەسى ۵:۱-۱:۲۵

إِرْكَنْ ائللر ۱:۵-۱:۱۰

داود و بىشىع ۱:۱۱-۱:۱۲

اذىت و چىتىنىڭلەر ۱۲:۲۰-۲۶:۲۶

سونراكى ائللر ۲۱:۱-۲۱:۲۴

۱۱ داود پالتارلارینى توتوب جىردى و يانىنداكى بوتون آداملار دا بلە اتدىلر.
 ۱۲ اونلار شاعول اوچجون، اوغلو يوناتان اوچجون، ربئىن خالقى و بوتون ائسرايىل نىلى اوچون آخشاماجاق ياس توتوب آغلادىلار و اوروج توتدولار، چونكى اونلار قىلىنج آغزىنداڭ كېچب اۇلدورولۇشىدۇلر. ۱۳ داود احوالاتى اونا دانىشان جاواندان سوروشدو: «هارالى سان؟» او جاواب وردى: «من ياداللى يەم، بىش ئەمالقلى نىئن اوغلو يام». ۱۴ داود اونا ددى: «بس نىئىھ قورخىمايىپ آل قالدىرىدىن كى، ربئىن مىسح اولۇنۇمۇش پادشاھىنى اۇلدۇرەسىن؟» ۱۵ داود آداملارىنداڭ بئرئىنى چاغىرىپ ددى: «گەت، اونو اۇلدۇر.» او دا ئەمالقلىنى ووروب اۇلدۇردو. ۱۶ داود ئەمالقلىنى دەشتىدى: «قابىن اۇز باشىندادىر! چونكى اۇز آغزىن سىئىن ضىندىنە شاھىتلەك ادئب ددى: «من ربئىن مىسح اولۇنۇمۇش پادشاھىنى اۇلدۇرۇدوم.»

داودون شاعول و يوناتان اوچون دەئىيى مرثىيە

۱۷ او واخت داود شاعول و اوغلو يوناتانىن ياسىندا بو مرثىيەنى اوخودو. ۱۸ سونرا تاپشىردى كى، «اوخ آستان كامان» آدلى بو مرثىيەنى يەھودا اۇلۇلدارينا اۋيرتىشىلر. بو مرثىيە، ياشار كىتابىندا^{*} يازىلىپ:

۱۹ اى ائسرايىل، گۈزلەنىش اۇز اوجا يىرلىرىنىن اوستوندە قىلىنج آغزىنداڭ كېچب!

نجه دە جىنگاوارلر قىرىلىپ دوشوب!
 ۲۰ بونو گىتىدە بىلدۈرەمە يېن،

آشقولۇن كوچھلەرنىدە يايمايمىن.

مبادا فىلئىسطىلى لرئىن قىزىلارى سۈئىشىلر، خىتنە سېئىزلىئۇن قىزىلارى فەرەخلىنىن.

۲۱ اى گىلبوعا داغلارى،

شاعولون اۇلوم خېرى

شاعولون اۇلوموندن سونرا داود ئەعمالقلىرى مغلوب ادئب قايدىدان زامان ائكى گون صنقلەگە قالدى. ۲ اوچونجو گون شاعولون يانىنداڭ، اوردوگاھدان پالتارى جىرىيەمىش، باشى تۈز-تۈرپاغا باتىمىش بىر آدام گىلدى. او، داودون يانىنا گىلدەكتە قاباگىندا اوزۇنۇ يەر قويىپ تعظىم اتدى. ۳ داود اوندان سوروشدو: «هارادان گلئىرسىن؟» آدام اونا ددى: «ائسرايىل اوردوگاھىنداڭ قاچمىشام.» ۴ داود اونا ددى: «اورادا نە باش ورئىب؟ خاھىش ادئرم، منه دە.» آدام ددى: «خالق دؤيوش میدانىنداڭ قاچىپلار و اونلارين بىر چوخۇ قىرىلىپ اۇلۇلر. شاعوللا اوغلو يوناتان دا هلاک اولوب.»

۵ داود اونا خېرى ورن جاوان آدامدان سوروشدو: «سن هارادان بىلئىرسىن كى، شاعوللا يوناتان دا اۇلوب؟» ۶ داوددا خېرى ورن جاوان بلە ددى: «تصادوقن گىلبوعا داغىندا ائدئم و گۈرددوم كى، شاعول نىزەستە سۆيىكەنېت. دؤيوش عارابالارى و آتلۇ لار دا اونو چوخ ياخىن بىر شىكىلەدە تعقىب ادئردىلر. ۷ شاعول گىرئىھ باخاندا منى گۈرۈپ چاغىرىدى. من دەئم: «بۇبورون.» ۸ منه ددى: «سن كەمسىن؟» اونا دەئم: «من بىر ئەمالقلى يەم.» ۹ او واخت شاعول منه ددى: «گل آيىل اوستومە، منى اۇلدۇر، جانىم عذاب چىكىر و بۇ آغرييالارдан قورتارماق انىستە يېرم.» ۱۰ الە بونا گۈرە دە من اونون اوستونە ايتىلب نەفسىنى كىسىدەم. چونكى بىلئىر دەئم كى، يىخىلاندان سونرا آرتىق ياشايا بىلمىھ جىك. سونرا اونون باشىنин تاجىجىنى و قولۇنون دىستېنىنىڭ گۆتۈرۈم و بورايانا، آغام اوچون گىتىردىم.»

شهرلرئىندن بئرئەن گەدئم؟^۱ رب اونا جاواب
وردى: «گەت». داود ددى: «هارايا قالخىم؟^۲
رب ددى: «خېبرۇنا». ^۲ بلهجە داود، ائكى
آروادى پېزىھلىلى آخىنۇغۇم و گۈرمىلى نابالىن
دول آروادى آينىڭاڭىللە خېبرۇنا گىتدى.^۳ داودون
يىانىدا اولان آداملارى اۆز عايشلەرنى گۇئىزۈب
خېبرۇنون و اونون اطراف مەحلەلرئىندە ساكنىن
اولىدۇلار.^۴ او واخت يەھودا آداملارى گللىپ
داودو داودا يەھودا اۋەنچىن پادشاھى آدىندا
مسح اتدىلار.

و داوددا بىلدىردىلار كى، «شاعولو دفن ادنلر
يايش گەتلعاد اھالىسى ائدىلر». ^۵ داود دىپشىش
گەتلعادىن ساکىنلرئىنىن يانىينا قاصلەدلر
گۈندۈرئىب ددى: «رب سىزە بىرگەت ورسىن،
چۈنكى آغانىز شاعولا شفقت گۈرسەدەب
اونو دفن ادىئىشتىز». ^۶ قوى رب دە سىزە شفقت
و حقىقتە رفتار اتسىن! بو اشىنىزىن و بو
ياخشىليغىزىزىن عوضىنى من دە سىزە
ورەجىم. ^۷ آغانىز شاعولون اولدويو اوچون،
قوى ائدى قوللارينيز قۇوتىدىن دوشىمەسەن و
جىسور اولون. چۈنكى يەھودا نىلى منى اۋز
اوستونە پادشاھ مسح ادەب».

^۸ لاكىئىن شاعولون قوشۇن باشچىسى نىز
اوغلۇ آبىز شاعولون اوغلۇ ائشبوشىتى
گۇئىزۈب مەخەنايىمە آپارمىشىدى. ^۹ اورادا آبىز
اونو گەتلعاد، آشۇرلولار، بىزىرەعل، إفرايىش،
پىنامىن و حتا بىتون ائسرايىلشىن اوستونە پادشاھ
اتدى. ^{۱۰} شاعول اوغلۇ ائشبوشىت ائسرايىلشىن
پادشاھى اولان زامان قىrix ياشىندا ائدى. او،
جمى ئىكى ائل پادشاھلىق اتدى. گرچى
يەھودا نىلى داوددا پېرە ئىدى. ^{۱۱} داودون
خېبرۇندا، يەھودا نىلى اوستونە پادشاھ اولماسى
يدى ائل آلتى آى ائدى.

^{۱۲} بىز گۈن نىز اوغلۇ آبىز، شاعول اوغلۇ
ائشبوشىتىن اىعىنلارى ائلە مەخەنايىمەن گىبعونا
گىتدى. ^{۱۳} صروپىا اوغلۇ يوآب دا داودون
آداملارى ائلە چىخىپ، گىبعون حۇووضۇنون

اوستونە شىخ، ياغىش دوشىمەسەن،
قوى زەئلەن مەحصۇل ورمهسەن!
چۈنكى اورادا لەكەنلىدى ئىڭىدلەن
قالخانى،

شاعولون بىز داها ياغلا سەلنەنميەجك
قالخانى.

^{۲۲} اۇلدۇرۇنلارنىن قانىنا، ئىڭىدلەن پىشىنە
گۈرە

يوناتانىن كامانى گرى دۇنمزىدى،
شاعولون قىلىنجى بوش قايتىمازدى.
^{۲۳} شاعولو يوناتان حىياتلارىندا نىجه
سوئىلى، نىجه عزىز،

اۇلۇمەدە دە بىرئىنەن آيرىلمادىلار!
اونلار قارتاللاردان سورعتلى ئىدىلار،
آصلانلارдан قوقۇتلى ئىدىلار.

^{۲۴} اى ائسرايىل قىزىلارى، آغالىيin شاعول
اچچون.

او سىزە قىيمىلى قىرمىزى قوماشلار
گىيدىردى،

پالتارىنىزا قىزىل ناخىشلار ووراردى.

^{۲۵} دۇيوش میدانىندا نىجه دە ئىڭىدلەر
قىرىلىپ دوشوب!

يوناتان سىئىن اوجا يېرلەنەن قىلىنج
آغزىندان كېچىب.

^{۲۶} اى قارداشىم يوناتان، سىئىن اوچون
اورەيىم يانىر.

سن منه چوخ عزىز ئىدىن.
سىئىن منه اولان مەحبىتىن حىران ائىچى
اندى،

آرواد مەحبىتىن دە اوستون ائدى.

^{۲۷} ئىڭىدلەن نىجه دە بىخىلىپ!
دۇيوش سەلەحالارى نىجه دە يوخ
اولوب!

داودون يەھودا پادشاھ سەچىلمەسى

بوندان سۇنرا داود دىپن مەصلەت
آختارىب سۇرۇشىدۇ: «آيا يەھودا

۲

۲۴ یوآبلا آبشهی آبزئن دالینجا قاچدیلار و گون باتارکن گیبعون چولو بولوندا گئیخله اوزیه اوزان آما تپه سئنه چاتدیلار.^{۲۵} بینامن اوولا دلاری آبزئن آرخاسینا ییغیلیدیلار و بئر دسته اوولوب بئر تپه نشن باشیندا گؤزلە دئلر.^{۲۶} آبزئن یوآبا اوز توتب چیغیردى: «همشە مگر گرگ قیلينج اودسون؟ مگر بىلمىرسن کى، بونون آخرىي آجي اولا جاق؟ نه واختا قدر بو خالقا ۋەمە جىكسن کى، ھموطنلىئىن تعقىبىندن آل چىكىشىلار؟»^{۲۷} یوآب ددى: «وار اولان تارىيى آند اولسون، اگر سىن بو سۈزلىرى دەمه سىدئىن، حققىتىن، صاباحا قدر دؤيوشچولر دايامىدان اوز ھموطنلىئىن تعقىب ادەجك ائدئلر.»^{۲۸} سونرا یوآب گەھنای چالدى و بوتون خالق داياندى. آرتىق ائسرايىتللى لرى تعقىب اتمەدئلر، دؤيوشىم يە دە داوام ورمەدئلر.^{۲۹} آبزئلە آداملارى بوتون گەھنى عَرَباً وادىشىنە يول گىتدىلر. اوردون چايىنى كچېپ بوتون صاباحى يول گەدېب مَخْنَاثِيمَه چاتدیلار.^{۳۰} یوآب آبزئن دالينجا دوشىمكىنن آل چىكتىپ قايتىدى و بوتون خالقى بئر يە يېغىدى. داودون آداملارىندان عَسَاهِلَدَن باشقا اون دوقۇز نفر اسڪىك ائدى.^{۳۱} داودون آداملارى دا بىيانىتلى لرى و آبزئن آداملارىنى ووردولار و اوج يوز آلتىمىش نفر اولدوردولر.^{۳۲} عَسَاهِلَ گۇتوروب آتاسىينى بىت لىحمدە اولان قېئىتىن دفن اتدىلر. سونرا یوآب و آداملارى بوتون گەھنى يول گىتدىلر و گون دوغاندا خېبرونا چاتدیلار.

داود نسلئىن گوجلنەمىسى (۱-۴)

شاوعول نسلى ائله داود نسلى آراسىيندا چىكتىشمە اوزون چكىدى. و داود نسلى

۳

يانىندا اونلارى گۆرمە يە گىتدى. یوآب آداملارى ائله حەوەوضۇن بئر طرفىنە، آبزئ دە آداملارى ائله حەوەوضۇن او بئرى طرفىنە آىلشىدى.^{۳۴} آبزئ یوآبا ددى: «قوى جاوانلار قالخىب قاباغىمېزا تىك بە تىك دؤيوشسونلار». یوآب ددى: «قالخىنلار»^{۱۵} اونلار قالخىلار. بىنامن و شاعول اوغلو ائشبوشىت طرفىنەن اون ائكى نفر داودون آداملارىندان دا اون ائكى نفر قالخىب سايى-حسابى ائله يېزلىئە كچدەلر.^{۱۶} اونلار بئرىشىئىن باشىندا توتب هە بئرى اوز قىلىنجىجنى قاباغىندا اولانين بئيرونە سوخىدو. ھامىسى بىرلىشكىدە يە بېخىلدىلار. بونا گئورە دە گىبعوندا اولان او يە خالقەتھصۈرئم^{*} دىئلەر.^{۱۷} او گون دؤيوش چوخ شىندەلى اولدو و آبزئلە ائسرايىتللى لر داودون آداملارى قاباغىندا مغلوب اولدولار.^{۱۸} صىرىوانىن اوج اوغلو یوآب، آبشهى و عَسَاهِلَ دە اورادا ائدئلر. عَسَاهِلَ چۈل جىبرانى كىمى آياقدان ائتى ائدى.^{۱۹} او، آبزئن دالينجا دوشوب اونو قۇورۇردو و آبزئن تعقىبىندە نە صاغا، نە دە سولا دۇنۇردو.^{۲۰} آبزئ آرخا يە باخىب ددى: «عَسَاهِلَ، بۇ مگر سىنسىن؟» او ددى: «بلى، منم.»^{۲۱} آبزئ اونا ددى: «بئر ساغىينا و يا سولونا دۇن. او جاوانلاردان بئرىئى توت، اونون سىلاحلارىنى آل.» لاكئن عَسَاهِلَ آل چىكمەدن اونو قۇورۇردو.^{۲۲} آبزئ عَسَاهِلَ بئر دە ددى: «قايتىت، آل چك، منى قىوما! أخى نىئى سىنى اولدوروب يە سەرئىم؟ سونرا قارداشىن يوايىن اوزونە نجه باخارام؟»^{۲۳} لاكئن عَسَاهِلَ يولوندان دونئك ائستىمەدى. آبزئ دە نىزەستىن آرخا اوجو ائله اونون قارنىتىدان الله ووردو كى، نىزە اونون كورەيىتنىن چىخدى. عَسَاهِل اورادا دوشوب او يerde اولدو. بۇ حادىئە دە سونرا عَسَاهِلَن يېخىلېپ اولدو يە يە كىلنىرىن ھامىسى، آياق ساخلا دىلار.

ستنه اولاجاق کى، بوتون ائسرايىلى سىن طرفتىنە چىكىشىن». ^{۱۳} داودو ددى: «لاب ياخشى، من سىننه عهەد باخلايارام. آنجاق سىندىن بونو ائستەيتىم: منى گۈرمەمە يە كىلدىشىنە شاعولون قىزى مىنگلى دە گىتىر. يوخسا منى گۈرمەمە يە جىكسىن». ^{۱۴} بىلە جە داودو شاعول اوغلو ائشبوشىشىن يانىنا قاصىدلەر گۈندرېب ددى: «يوز فەتلەسطلىنىڭ ختنە دەئىشىنى گىتىرېب نىشانلادىغىم آروادىم مىنگلى منه قايتار». ^{۱۵} ائشبوشىت آدام گۈندرېب آروادى آرى لايىش اوغلو پەلطىلەن ئالدى. ^{۱۶} اونون آرى آغلايا-آغلايا باخورئەمە قدر آروادىينين دالىنجا گىتىر. بورادا آبىنر اونا ددى: «گىرى قايتىت». او دا قايتىتى.

^{۱۷} آبىنر ائسرايىل آغساقاللارى ائله مصلحتلىشىپ دەمىشىدى: «كچمئىشە چوخ ائستەيتىرىتىز كى، داودو پادشاھينىز اولسۇن. ^{۱۸} ائندى ائستەدئىتىزى يېرىئەن! چونكى رب داودو حاقيىندا دانىشىپ و دىئېب: «قولوم داوددون آلى ائله خالقىم ائسرايىلى فەتلەسطلىرىن و بوتون دوشمنلىشىن ئالىنىن قورتاراجاغام». ^{۱۹} آبىنر بونو بىنامىتلى لىرە دە ددى و ائسرايىل لە بوتون بىنامىتىن نىلىشىن گۈزۈننە خوش اولان هەر شىيى گىتىب خېرىندا داودو نقل اتدى.

^{۲۰} آبىنر و اونونلا برابر ائىشىمى نفر خېرىندا داوددون يانىنا گەلدىلەر. داودو آبىنرلە آدامالارى اوچون ضىيافت قوردو. ^{۲۱} آبىنر داودو ددى: «قوى گەلئەم، بوتون ائسرايىلى آغاڭ پادشاھين يانىنا بىغىم كى، سىننه عهەد باغلاسینلار. سەن دە اورەيىشىن ائستەين كەمى هەر شىيئەن اوستونە پادشاھىلىق ات». داودو آبىنر بوراخدى، او دا صاغ-سالامات چىخىپ گىتى.

يوأبىن آبىنرى ئۆلدۈرمەسى

^{۲۲} بو واخت داوددون آدامالارى و يوأب بىر هو جومدان قايتىمىشىدىلار و اۋۇزلىرى ائله

گىتىكچە قووتلىنىدى، آما شاعول نىلى ضعفىفلەدى.

^۲ خېرىندا داوددا اوغوللار دوغولىدۇ: ائلک اوغلو بىزىرەلىي أخىنۇ عمەدن دوغولان آمنۇن ائدى. ^۳ ائكىنچىسى گۈرەلى نابالىن دول آروادى آبىڭا ئىلدىن دوغولان كىلاب، اوچونجوسو گىشور پادشاھى تىلمەيش قىزى معەكادان دوغولان آبىشالوم، ^۴ دۇردونجوسو خىگىتىدىن دوغولان آدونشىا، ^۵ آلتىنچىسى دا داوددون آروادى ىكەلەدان دوغولان يېتىرە عام ائدى. بونلار خېرىندا داوددا دوغولىدۇلار.

آبىنر داوددا قوشلۇر

^۶ شاعول نىلى ائله داوددۇ نىلى آراسىندا اولان چكىشىم زامانى، آبىنر اۋۇزونو شاعول نىلى آراسىندا قووتلىنىدىرەرىدى. ^۷ شاعولون آيا قىزى رەصبىا آدىلى بىر جارئىيەسى وار ائدى. ائشبوشىت آبىنر ددى: «نېيە آتامىن جارئىيەسى ائلە ياتدىن؟» ^۸ ائشبوشىشىن بو سۈزلەنە گۈرە آبىنر چوخ قىضىلنىدى و ددى: «مگر من يەھودىيا عايىد اولان بىر ائىت باشى يام؟ من بو گۈن آتام شاعولون سىلەنە، اونون قارداشلار و دوستلارينا مەھرەبانلىق گۈرسە دېب سىزى داودو دا سىلەم اتمەمەشىم، لاكىن ائندى سەن او آرواددان ئۆترى منىم اوستومە گوناھ يېخىرسان؟ ^۹ قوي تارى آبىنر بونو و بوندان بىرئىنى اتسىئن، اگر بىن داوددا آند ئىچدىئىنى، من اونون اوچون يېرىئەن يېشىمەسم، ^{۱۰} و پادشاھىلىقى شاعول نىلىشىدىن گۇئىرۇوب داوددون تختىنى ائسرايىل و يەھودا اوستونە داندان بىر شەبىيا قدر قورماسام». ^{۱۱} بىلە اولاندا ائشبوشىت هەچ بىر جاواب ورە بىلەمەدى، چونكى آبىنردىن قورخوردو.

^{۱۲} سۇزرا آبىنر داوددون يانىنا قاصىدلەر گۈندرېب ددى: «بو تورپاق كەمئىنەر؟ گل سەن مىئىمەلە عەد باغلا و باخ، مىئىم ئاش دە

٣١ سونرا داودو یوآبا و یانیندا اولان بتوون خالقا بله ددى: «پاتنارلارینىزى جىرىن، چولا بورونوب آبىز اوجون ياس توتون» داودو پادشاه تابوتون دالىنجا گىدردى. ٣٢ آبىزى خېرى بۇرۇندا دفن اتىدئىلر. پادشاه آبىزئىن قىبىرى اوستوندە اوچا سىلسە آغلادى و بتوون خالق اوغا قوشلۇب آغلادىلار. ٣٣ پادشاه آبىز اوجون مرئىئەتىن خوددو:

«مگر آبىز، بىر آخماق كىمى ئۆلمەلى ئائدى؟

٣٤ آللرئىن باغانلۇمامىشىدى، آياقلارينا دا زنجىر وورلۇممىشىدى. شر آداملار قاباغىندا يىرە دوشۇن بىر آدام كىمى يىخىلدىن». بتوون خالق گەنھىن آبىز اوجون آغلادى.

٣٥ سونرا بتوون خالق داودوون يانيندا گىلدئىلر كى، حله گۈندوز ئائىن اونو چۈرۈك يىمە مجبور اتسىتلەر. لakin داودو آند ئىچئىب ددى: «اگر گۈن باتىماندان اول چۈرۈك و يا آيرى بىر شى دىلئىمە وورسام، قوى تارى منه بىلەستنى و بوندان بىئەرنى اتسىئن!»^{٣٦} بتوون خالق بونا دىئفت وردى و اونلارىن گۈزۈنە چوخ خوش گىلدى، نىجه كى، پادشاهين اتىئىي هر شى اونلارىن گۈزۈنە خوش گلىمەشىدى. ٣٧ او گۈن خالق و بتوون ائسىرىتلىلىر باشا دوشدورلىكى، بىر اوغلو آبىزئىن اولدورولمهسى پادشاهين ائستەيى دىتىلدى. ٣٨ سونرا پادشاه اعيانلارينا ددى: «مگر بىلەستىئىر كى، بو گۈن ائسىرىتلىلە بىر رهبر، بۇ يۈك بىر آدام هلاك اولوب؟»^{٣٩} من مسح ادئلمىش بىر پادشاه اولدوروغوم حالدا بو گۈن حله ضعئفم. بو آداملاр يىعنى صىرويانىن اوغوللارى منه حىددن آرتىق موشکولدورلىر. قوى رب پېسىلەك ادهنە عوضئىنى ورسئن!»

چوخلو تالان مالى گىتمىشىدلەر. لakin آبىز خېرى بۇرۇندا داودوون يانيندا دىتىلدى، چونكى داودو اونو بوراخمىشىدى، او دا صاغ-سالامات چىخىپ گىتمىشىدى. ٤٣ او زامان كى، يوآبا و اونونلا اولان بتوون قوشۇن گىلدئىلر، يوآبا خېرى وردىلە: «بىر اوغلو آبىز پادشاهين يانينا گىلمىشىدى و پادشاه اونو بوراخدى، او دا صاغ-سالامات چىخىپ گىتىدى.»^{٤٤} يوآب پادشاهين يانينا گىلەپ ددى: «سن نه ادىئىس؟ باخ، آبىز سىئىن يانينا گىلدى، بىس نه اوجون اونو بوراخدىن كى، گىسىئىن؟^{٤٥} سن بىر اوغلو آبىزىرى تانى يېرسان بىتلەرسىن كى، او سىنى آللارىماق اوجون، هارا گىلەپ-گىلەئىشنى ئۆيرىنمك و اتىئىن ھەرىشى بىتلەك اوجون گلىمەشىدى.»^{٤٦} يوآب داودوون يانىندان چىخىدىقىدا آبىزئىن دالىسيجا فاصىئەلر گۈنۈردى و اونو سىرا قويوسونون يانىندان گرى قايتارىدىلار، لakin داودوون بوندان خېرى يوخ ائدى.

٤٧ آبىز خېرى بۇرۇنا قايىداندا يوآب اونو دروازانىن ئىچئىن چىكىدى كى، اونونلا تىكلىكەد دانىشىسىن. و قارداشى عساھلىشنى قانىندان اۋتىرى آبىزى قارنىندان ووروب اولدوردو. ٤٨ سونرا داودو بوندان خېرى توتانىدا ددى: «رېتىن حوضورۇندا بىر اوغلو آبىزئىن قانىندان اۋتىرى من و پادشاهلىغىم ابىدە كىمى گوناھكار دىتىل. ٤٩ قوى بو گۈناھ يوآبىن باشىنا و آتاسىنин بتوون نسللىشىن اوستونە دوشىسون. قوى يوآبىن نسللىندىن يارا-خورالى، جوزاملى، قولتوق آغاچىنا سؤيىگەن، قىلينجىدان كېچن و يا آجليق چىكىن آداملاр ھەچ واخت آسڪىك اولماسىن.»^{٥٠} بىلە جە يوآبلا قارداشى ئابشە ئابىزى اولدوردولر، چونكى آبىز اونلارىن قارداشى عساھلى گىبعونداكى دۇيوشىدە اولدورموشادو.

ائشبوشتن قتلی

۴

شاعول اوغلو ائشبوشتن، آینېن خېروندا اۇلدويونو اشىدىنە جىسارتىنى آلدى وردى و بوتون ائسرايىتلى دەشت بورودو.
۵ شاعول اوغلو ائشبوشتن دىتى باشچىسى اولان اىكى آدامى وار اىدى: بىرىشىن آدى بىغىن، او بىرىشىن آدى دا رىكاب اىدى، بونلار يېنامىن اۇلاداريندان اولان بېرۇتلۇ رئمۇنون اوغوللارى اىدئلر. بېرۇتۇ دا يېنامىشىن بىر حىچىھەسى سايىلىر. ۶ چۈنكى بېرۇتلۇلار گەنۋىيەمىمە قاچدىلار و بو گونە قدر اورادا قىرىئىكىدە ياشايىلار.

۷ شاعول اوغلو يوناتانىن آياقتان شىڭىست بىر اوغلو وار اىدى. يىزىرەلدن شاعوللا يوناتانىن اۇلۇم خېرى چاتاندا، اونون بش ياشى وار اىدى. دايەسى اونو گۇتۇرۇپ قاچدى. تەلەشىب قاچاندا اوشاق ئىلەن دوشوب توپال اولدو. بو اوشاغىن آدى مېنبوشىت اىدى.

۸ ائشبوشىت گون اورتا واختى دېنچىلەندە، بېرۇتلۇ رئمۇنون اوغوللارى رىكاب و بىغىن يولا چىخىپ گون اورتانيين اىستى چاغىندا اونون اوئىنە چاتدىلار. ۹ رىكاب قارداشى بىغىن ائله بوغدا داشىيانلار گۇرۇنۇشوندە إوه گىردىلر و ائشبوشىت قارىنيدان وورۇپ آرادان چىخىدىلار.
۱۰ اونلار اوھ گىزىنە ائشبوشىت ياتاق اوتاباغىندا، اوز ياتاغىندا ياتىرىدى. اونو وورۇپ اۇلدوردولر، باشىنى كىسىلەر و باشىنى گۇتۇرۇپ بوتون گىچەنلى گەنۋىيەنى گەنۋىيەنى گەنۋىيەنى دەكتەلر. ۱۱ ائشبوشىت باشىنى خېروندا، داودون يانينا گىرىشىلەر و پادشاھا دەللەر: «باخ، بو دا دوشىمنىن شاعول اوغلو ائشبوشىت باشى كى، سىنچىن جانىنин قىسىلەنە اىدى. رب شاعولدان و اونون اۇلاداريندان آغاام پادشاھا بو گون قىصاصىلار احسان ادئب».

۱۲ داودون بوتون ائسرايىل اوستوندە پادشاھا دەللەر: «باخ، بىغىن جاواب ورئىب ددى: «جانىمى قارداشى بىغىن جاواب ورئىب ددى: «جانىمى

هر جور بىلالاردان قورتاران وار اولان رىه آند اولسون، ۱۰ صىنقلەگەدە اولاندا او آدامى كى، منه خېرى گىزىدى كى، «شاعول اۇلۇب». و الە دوشۇرۇدو كى، گۇيا خوش خېرى گىزىدى. من اونو ياخالا يېب اۇلدورۇم. اونا، گىزىدىي خېرى گۇزە، بو پادشاھى وردەم. ۱۱ اىندى شىر آدامالار بىر گۇناھىسىز اۆز اۇئىنە، ياتاغى اوستوندە اۇلدورۇندا، مىگى سىزىن اونون قان قىتصاسىنى آليپ سىزى يېر ازو زوندان يوخ اتمىيە جىيم؟» ۱۲ سۇنزا داودون نۆكىرلەنە امر اتدى، نۆكىرل اونلارى اۇلدوردولر و آل-آياقلارىنى كىشىب خېرونداكى حورووضۇن يانىندا آسىدیلار. آما ائشبوشىت باشىنى گۇتۇرۇپ خېروندا آینېن قېرىئىنە باسىرىدىلار.

داودون بوتون ائسرايىل اوستوندە پادشاھىلىقى (۹-۱۱)

۱۳ ائسرايىلەن بوتون قېئىلەرلى خېروندا، داودون يانينا گلىتب بىلە دەللەر: «باخ، بىز سىنچىن سومويوندن، سىنچىن ئاتىنىشىك. ۱۴ اولىل، شاعول پادشاھىمېز اولاندا سىن اىندىن كى، ائسرايىللە لەرلى يوروشلە آپارىپ گىزىدىن. رب سەنە دەمىشىدى كى، «خالقىم ائسرايىلە سەن چوبانلىق ادەجىكسىن، ائسرايىل اوستوندە سەن حؤكمدار اولاچاقسان.» ۱۵ ائسرايىلەن بوتون آقساقاللارى خېروندا، پادشاھ داودون يانينا گىلدەلر و پادشاھ اورادا ربئىن حوضورۇندا اونلارلا عەهد باغلادى. آقساقاللار داودو ائسرايىل اوستوندە پادشاھ اولماق اوچۇن مىسح اىدئلر. ۱۶ داودون پادشاھ اولاندا اوتوز ياشى وار اىدى و قىرخ ائل پادشاھىلىق اتدى. ۱۷ او، خېروندا يەھۇدا اوستوندە يەئى ائل آلتى آى اتدى كى، پادشاھىلىق اتىمىشىدى و اورشىلمەدە، بوتون ائسرايىل لە يەھۇدا اوستوندە دە اوتوز اوج ائل پادشاھىلىق اتدى.

داوودون فتلشسطلى لرى مغلوب اتمەسى

(سال ۱۴: ۸-۱۷)

۱۷ فتلشسطلى لرى اشتىدىڭىزى، داود ائسرايەن اوستوندە پادشاھ اولماق اوچۇن مىسح ادىتىش. او واخت هامىسى داودو آختارماغا چىخدىلار. داود بۇنۇ اشتىدىڭ قالا ياندۇ. ^{۱۸} فتلشسطلى لرى گلېش رفاعەتمەدەسىنە يايىدىلار. ^{۱۹} داود ربىن سوروشىدۇ: «آيا فتلشسطلى لرىنى ضىندىنە چىخىم؟ آيا اولنارى منه تسلىم اده جىكىن؟» رب داودا جاواب وردى: «چىخىم، آرخاپىين اول كى، فتلشسطلى لرى سەنە تسلىم اده جىكىم». ^{۲۰} بىلە جە داود بىلە پرەاصىمە گلېش فتلشسطلى لرى قىرىدى و بىلە ددى: «سېللر بىنلىرى داغىتىدىغى كىمى رىب دە دوشمنلىرىمى مىش حوضۇرمادا الله داغىتىدى». بۇنا گۈرە دە او پىرئىن آدىنى بىلە پرەاصىم ^{*} قويىدۇلار. ^{۲۱} فتلشسطلى لرى قاچاندا بوتلىرىنى اورادا قويىدۇلار. داودلا آدامالارى او بوتلىرى گۇئىرۇوب آپاردى.

۲۲ فتلشسطلى لرى گىننە دە رفاعەتمەدەسىنە چىخاراق يايىدىلار. ^{۲۳} بۇنا گۈرە داود ربىن مىصلحت ائستىدى و رب ددى: «اولنارىن قاباغىينا چىخىما، آرخالارىندا دولانىپ بالزانم آغا جالارىنین قاباغىينا بۇ دوشمنلىرىن اوستونه گىل. ^{۲۴} بالزانم آغا جالارىنین باشىندا قىلدۇ. سېللر ئىنى اشتىدىنە جىلد حرکتە كىچ، چونكى او زامان رب سىنن قاباغىنجا چىخىب كى، فتلشسطلى لرىنى مۇغۇلۇنۇ مەغلىوب اتسىن». ^{۲۵} رب داودا نجه بويورمۇشدو، او دا الله اتدى و فتلشسطلى لرى گىبىدىن گىرە قدر قىرىدى.

عهد ساندىغىينىن اورشائىمە گىئرەلمەسى

(سال ۱۳: ۱۴-۱۵: ۲۵-۲۵: ۱۶-۱۷)

داود ائسرايەلde تىزەن بۇتون سچىمە آدامالارى يىعدى. اولنار او توپىز مەن

داوودون اورشائىمى آلماسى

(سال ۱۱: ۴-۹: ۱۴-۲)

^۶ پادشاھلا آدامالارى اورشائىمە گىدېب او تورپاگىن يىلى اھالىسى بىوسىلولارا ھوجوم اتىدىلر. بىوسىلولار داوددا دەدىلر: «سەن بورا بىا گىرە بىلەمىزىن. سىنى حتا كورلار و توپاللار دا بلە گىرى قايتارارلار.» اونلار الله دوشۇنۇرۇدولر كى، «داود بۇ شەھەر گىرە بىلەمىز». ^۷ لاکىن داود صىھىون قالاسىنى آلدى. بۇ قالا ياندى داودو شەھرى» دېتىلە. ^۸ داود او گون ددى: «بىوسىلولارا كەنم ھوجوم اتسە، قوى داودو دەن جانى ئىنۋەت ادن او توپاللارا و كورلارا يەر آلتىندا اولان سو كېچىدىنىن چاتسىن». الە بۇنا گۈرە دە دېتىلر كى، «كورلار و توپاللار سارا يانى گىرمىھەجكىلر». ^۹ داود قالادا ساكىن اولدو و قالانى داودون شەھرى آدلاندىرىدى. سۇنرا اطرافدا، قالا ياما جىنidan ائچەرەئىھە طرف اولان ساحەنى تىشكىدى. ^{۱۰} داود گىتىكىجە گوجەلەئىرىدى، چونكى قوشۇنلار تارىسى رب اونونلا آتدى.

۱۱ صور پادشاھى خىرام داودون يانىنا قاىصىلرلە سىئىر آغا جالارى، دولگىرلىر و داشچىلار گۈنۈردى. اونلار داود اوچۇن بىر او تىشكىدىلر. ^{۱۲} او واخت داود باشا دوشۇدۇ كى، رب اونو ائسرايەل اوستوندە پادشاھ نصب ادېب و خالقى ائسرايەلنەن خاطىرئەن اونون پادشاھلىغىنى اوچالايدىرى.

۱۳ داود خېروندان گىلنەن سۇنرا اورشائىمەن اۆزۈنە تىزە آروادلارلا جارئەملەر آلدى. اونلار داوددا گىشە اوغۇلولار و قىزلىار دوغۇدۇلار. ^{۱۴} اونون اورشائىمە دوغۇلان اوغۇلولارىنین آدلارى بىلە دەئر: شەمۇعە، شوباب، ناتان، سوليمان، ^{۱۵} يېخار، إشۇوع، نېفگ، يافنۇع، ^{۱۶} إشىمامع، إيلاداع و إنتفاطلە.

ساندیغینی شادلیقلا داودون آدی ورئلن شهره گتتردی. ^{۱۳} رېئن ساندیغینی داشییانلار آلتى قدم گىددىن سونرا، داودو بىش اۆكۈز و كۆككەلئمىش بىش بوززو قوربان كسىدى. ^{۱۴} او، كىتان إفود گىيىب رېئن حوضوروندا وار گوجو ائله اوپىنابىرىدى. ^{۱۵} داودولا بوتون ائسرايىل نىلى رېئن ساندېغىنى هاى-كوى و گەمناي سىسى ائله گىتىردىلر.

^{۱۶} رېئن ساندېغى داودون شەھىئەنە گىتىرلىنىدە، شاعولون قىizi مىنگل پىنجرەدن باخىب پادشاھ داودو روپئىن قاباغىندا آتىلىپ اوپىنابىرىڭن گۇردو و اورەيتىنە اوغا حقارت اتدى.

^{۱۷} بىلەجە رېئن ساندېغىنى گىتىر ئىپ داودون اونون اوچۇن قوردوغۇ چادىرىن اىچەرئىستەنە اونون اوچۇن آيرىيانلار يە قويدىلار. داود داود رېئن خوصوروندا ياندىرىما و بارىش قوربانلارى كسىدى. ^{۱۸} داود داود ياندىرىما و بارىش قوربانلارىنى تقدىم ادئب قورتاراندان سونرا، قوشۇنلار رېئن آدی ائله خالقا بركت وردى. ^{۱۹} بوندان علاوه، خالقىن ھامىسيينا، بوتون ائسرايىل جاماعتىنە، ائستر آرواد، ائستر كىشى، ھەر يە بىش كۈمبە چۈرك، بىش پارچا خورما لاواشاسى و بىش پارچا كىشىمىش لاواشاسى پايلادى. سونرا خالقىن ھامىسى اۋز إۋئەنە قايدىتى.

^{۲۰} داود اۋز عايىلەستەنە بركت ورمك اوچۇن قايىيداندا، شاعولون قىizi مىنگل داودون قاباغىندا چىخىب اونا ددى: «گۈر بىش كۈمبە چۈرك، بىش پارچا خورما لاواشاسى و بىش پارچا كىشىمىش لاواشاسى پايلادى. سونرا خالقىن ھامىسى اۋز إۋئەنە قايدىتى» ^{۲۱} داود مئگەلە ددى: «بو او رېئن حوضوروندا ائدى كى، منى آتائىن و اونون بوتون نىسلەشن يېئەنە سەچدى و اۋز خالقى ائسرايىلە حؤكمدار قويىدۇ. بونا گۈرە دە رېئن حوضوروندا شىلەنگ اده جىم. ^{۲۲} بوندان

نفر ائدىلر. ^{۲۳} داود دوروپ يانىنداكى خالقا بىرلىككەدە بىعەلە يەھودا شەھىئەنە گىتىلە كى، كىرۇپلار اوستۇنەدە تخت قوران قوشۇنلار رېئىش آدی ائله تارىين تارىين ساندېغىنى اورادان چىخارتسىنلار. ^{۲۴} تارىين ساندېغىنى بىش تزە عارابايا قويىب، عېنىنادابىن تېھەدە كى اوئىندەن چىخارتىدىلار. تزە عارابانى عېنىنادابىن اوغوللارى عۆزى و أخىي سورودولر. ^{۲۵} اونلار تارىين ساندېغىنى عېنىنادابىن تېھەدە كى اوئىندەن عارابايا قويىب چىخارتىدىلار. أخىي ساندېغىن قاباغىندا گىتىرىدى. ^{۲۶} بو آرادا داودولا بوتون ائسرايىل نىلى رېئن حوضوروندا بوتون قوقۇتلارى ائله جشن توتموشدولار و چىنگلەر، طنبورلار، دفلر، زىنقىرۇولار و سېئنجلەر چالىپ اوپىنابىرىدىلار.

^{۲۶} ناكونون خەرمەنگاهىينا چاتاندا، اۆكۈزلى بودرهەدلەر و عۆزى آل اوزادىپ تارىين ساندېغىندا توتدۇ. ^۷ عۆزائىن ضىئىتەنە رېئن قضبىي آللولاندى و تارى اونو سەھۋەنە ساندېغى يانىندا اۋلۇدۇ. ^۸ داود داود ئەن عۆزائىن وورماسىندان قضىلىنىدە. او يە بىش قدر پېرىص عۆزى ^۹ دىئىلەر. ^۹ ھەمئىن گۈن داود دىئىلەر قورخوب ددى: «رېئن ساندېغى مىئم يانىما نىچە گەلە بىلە؟» ^{۱۰} داود دايدىل دىئىلدى كى، رېئن ساندېغىنى اۋز يانىنا، داودون شەھىئەنە آپارسىن. ساندېغى يولوندان دۇئىندرېت گەلتى عوېد إدومون إۋئەنە قويىدۇ. ^{۱۱} رېئن ساندېغى اوج آى گەلتى عوېد إدومون إۋئەنە قالدى. رب عوېد إدوما و اونون بوتون عايىلەستەنە بركت وردى.

^{۱۲} داود پادشاھا خېر ورئىلەب دىئىلدى: «رب عوېد إدومون إۋئەنە و اونا مخصوص ھە شىھە تارىين ساندېغىنا گۈرە بركت ورئب». داود گىدئب عوېد إدومون إۋئىندەن تارىين

پرئشان اولسونلار نه ده شر آداملار اوّللىرى كىمى اونلارا ئولمۇن اتسىنلەر، ۱۱ حتاً او گوندىنى كى، خالقىم ائسرايىل اوستۇنە داولىرى تعىين اتدىم. من سىزە بوتون دوشمنلىرىنىڭ آلتىندان راحاتلىق ورجه جىم. ”رب سنه بونو دا بىلدىرئى كى، رب اۇزو سنه او تىكەجك. ۱۲“عُمرۇن باشا چاتىپ آتالارىتىلا ياتاندا، يرئىئە سىش نىسلەندىن يعنى بىلەندىن گلن اۋۇلادىينى قالدىراجا غام و اونۇن پادشاھلىغىنى بىرقرار ادھىم. ۱۳ او مىتم آدىم اوچۇن او تىكەجك و اونۇن شاھلىق تختىنى ابىدەجك بىرقرار ادھىم. ۱۴ من اونا آتا، او دا منه اوغۇل اولا جاق. گوناھ اندە اونۇ اشسانلارين ذىئىتىي ائلە، بىش اۋۇلادىلارينىن كۆتۈكلىرى ائلە ووراجا غام. ۱۵ لاكتىن شفقتىم اوندان آيرىلما ياقاق، نىجمە كى، شفقتىمى سىش قاباغىنلار گۇئىتىرىدىم شاعورلار گۇئىتىرىدۇم. ۱۶ سىش نىسلەن و پادشاھلىغىنى مىتم حوضۇرمادا ابىدەجك سورەجك و تختىن ابىدەجك پايدار قالا جاق. ۱۷ ناتان داودۇن بوتون بو سۈزلىرى و بوتون بو وحىيى نقل اتدى.

داودۇن دوعاسى

(ساىل. ۱۶-۲۷)

۱۸ داودۇن پادشاھ ئىچەرى كىچىدى و رېشىن حوضۇرۇندا او توروب ددى: ”اي پىروردىڭكار رب، من كىمم و نىسلەن كىمدىش كى، سىن منى بو يەرە چىخا تىرىدىن؟ ۱۹ اي پىروردىڭكار رب، سىش گۈزۈنده بو دا كىچىك گۈرۈندۇ، حله بو قولۇنۇن نىسلەنتىن گلەجيي حاقيىندا دا خېرى ورېسىن. مىگر ائنسانلارلا بىلە رفتار ادھىرسىن، اي پىروردىڭكار رب؟ ۲۰ داودۇن سەن داها نە دئىيە بىتلەر؟ اي پىروردىڭكار رب، سىن بو قولۇنۇ تانى يېرسان! ۲۱ سىن بوتون بو بئۇيوك شىلەرى قولۇنا باشا سالماق اوچۇن، هم ده اۋۇز سۈزۈنون خاطىرى اوچۇن اۋۇز اورەيىتىنچە ادھىسىن. ۲۲ بونۇن اوچۇن، اي پىروردىڭكار رب، سىن

سونرا بوندان بىئر آچالىب اۋۇز مىنلىقىمى هچ ادھىم، لاكتىن سىن دىدىئىن آداملارىن كىنلىرى قاباگىندا بئۇيوك اولا جا غام. ۲۳ شاعۇل قىزى مىككىشىن اۋلەنە قدر هچ اۋولادى او لمادى.

تارىين داودۇدا وردىئى وعدە

(ساىل. ۱۷-۱۵)

V داودۇ پادشاھ اۋۇز اوئىندە ساکىن اولاندا بوتون دوشمنلىرىنىڭ آلتىندان راحاتلىق ورن زامانلاردا، ۲ پادشاھ بىغىمىر ناتانا ددى: ”باخ، من سىندر آغا جىنلار ئىتكىلەن بىئر سارايىدا ياشايىرمام، لاكتىن تارىينىن ساندىغى بىئر چادىردا قالىر. ۳ ناتان پادشاھا ددى: ”گەت، اورەيىندە كى نىتىشنى يرئىئە يتىش، چونكى رب سىنلەدەئر. ۴“

۴ لاكتىن او گەجە رېشىن سۈزۈ ناتانا نازىل اولوب ددى: ۵ ”گەت، قولوم داودۇ دە: رب دىئىر: ”مېگر سىن منه ياشاماق اوچۇن او تىكەجكىسىن؟ ۶ ائسرايىل اۋۇلادىلارىنى مىتصىردىن چىخارتىدىغىم گوندىن بو گونه قدر من هچ بىئر اودە ياشامامىشام، آنجاق بىئر سىيار چادىردا، حتا خىمەدە اورا يا - بورا يا كۆچمۇش. ۷ بوتون او پىرلەرە كى ائسرايىل اۋۇلادىلار ئىلە بىتلەكىدە گىردىم، مىگر اولوب كى، ائسرايىل قېبلەلىرىنى بىرئىئە دىئىم: ”نىتىھ منه سىندر آغا جىنلار ئىتكىمە دىئىش؟ او قېبلەلەرە كى، خالقىمین چوبانلىغىنى اونلارىن اوستۇنە قويىدۇم؟“ ۸ ائىدى قولوم داودۇ دە: قوشۇنلار رېتى بىلە دىئىر: ”من سىنى او تىلاقىلاردا قويۇن او تاراندا گۇئىتىرۇب، خالقىم ائسرايىلە حؤكمدار اتدىم. ۹ كىدىئىئەن هەر يىرە سىنلەنلە او لىدۇم و سىش قاباگىنلار بوتون دوشمنلىرىنى قىرىپ آتدىم. آدىنى دا دونيا دا كى بئۇيوكلىرىن آدى كىمى بئۇيوك ادھىم. ۱۰ خالقىم ائسرايىل اوچۇن بىئر تعىين ادئب اونلارى اورادا ساکىن ادھىم كى، اۋۇز يوردلارىنىدا ياشاسىنلار و بىئر داها نە

۲ موآبی لاری دا مغلوب اتدى. اونلارى يره اوزادىب اولچو ائپى ائله اولچدو، اولچدو يو ائكى سيرانى اوللودوردو، لاكىن بئر سيرانى صاغ بوراخدى. موآبى لار داودوا قول اولوب خراج وردئلر.

۳ داود صوبا پادشاهى رخوب اوغلو هَدَدِعِزْرِي ده مغلوب اتدى. هَدَدِعِزْرِي بو زامان گەڭىرىدى كى، فَرَات چاينىن اطرافيىدا اۇز حاكىمئىتىنى تزهدن بېرىپا اتسىن.^۴ او، هَدَدِعِزْرِي مئن يىدَى يوز آتلىسىنى و ائىشمى مئن پىيادا عسگەرنى اسېر اتدى و آتلاراران يوزه قَدَرْتىنى دُؤپيوش عاراباسى اوچون ساخلايىب آتلارين آياق وَتَرْتَنِى كىسى.

۵ دَمَشْقَدَه ياشايان آراملى لار صوبا پادشاهى هَدَدِعِزْرِه كۈمك اتمىھىي گەلندە، داود داوداردان ائىشمى مئن نفرى قىردى. ۶ داود دَمَشْقَدَه اولان آراملى لار آراسىندا حربى دىستەلر يىلدىرىدى و آراملى لار اونا قول اولوب خراج وردئلر. رب داودا گەڭىرى هر يerde ظفر قازاندىرىدى.^۷ او، هَدَدِعِزْرِئِن سرکردهلرئىن گەڭىرىدىي قىزىل قالخانلارى گۇتۇرۇپ اورشىلەمە گىتىرىدى. ۸ داود پادشاه هَدَدِعِزْرِئِن بىتَخ و بِرْوَتَهِي شەھرلەرنىن چوخلۇ بورونج الدى.

۹ خَمَات پادشاهى توعى اشىدىنە كى، داود هَدَدِعِزْرِئِن بوتون قوشۇنۇ مغلوب ادئب، ۱۰ اوغلو يورامى اونون يانىنا گۈنۈردى كى، داود پادشاهى سالاملاسىن و هَدَدِعِزْرِى دُؤپيوشە مغلوب اتدىئىنە گۈرە اونا تېرىنى ورسىن. چونكى توعى هَدَدِعِزْرِلە هەمشە موحارئىبە اتئىشىدى. يورام اۆزو ائله داودا قىزىل، گوموش و بورونج اشىلارى گىتىرىدى. ۱۱ داود پادشاه بونلارى دا اۆزۈنە موطىع اتدىئىبى بوتون مەنلەردن آلدىيغى گوموش و قىزىل لارلا رەتە وقف اتدى:^{۱۲} يعنى آراملى لاردان، موآبى لاردان، ۇمۇنلولاردان، فنائىسطلى لردن، ۇمالقلى لردن آلدىيغى گوموش

بئيوىكسىن. قولاقلاريميزلا اشتىتلەرئىمئىن هاميسينا گۈرە سىن كەممىسى ھېچ يو خدور و سىندن باشقا تارى يو خدور.^{۲۳} يې اوستوندە خالقىن ائسرايىل كىمى بئر مەنلەت مگر وار؟ اى تارى، سىن اونو اۆزۈنە خالق اتىك اوچون ساتىن آلماغا گەتدىن كى، اۆزۈنە شۇھەرت قازاناسان و اونلار اوچون بئۇ يوك ائشلەر و اولكىن اوچون خارئقەلى ائشلەر ادھىسن؛ بله كى، سىن مەصىردىن ساتىن آلدىيغىن اۇز خالقىن قاباگىيندان مەنلەرى و اونلارين آللاھلارينى قوودون.^{۲۴} خالقىن ائسرايىلى اۆزۈن اوچون ابىدە كىمى بىرقرار اتدىن و سىن، يارب، اونلارين تارىسى اوللۇن.

۲۵ اىندى دە، يارب تارى، بى قولون و اونون نىلى حاقيىندا دەئىن سۆزو ابىدى ساخلا و دەئىنە عمل ات. قوى دېتلىشىن: ”قوشۇنلار رېي ائسرايىلشىن اوستونە تارى دىر.“ و بله جە آدین ابىدە جىك اوجالدىلىسىن. قولون داودوون نىلى سىن حوضۇروندا پايدار اولسون.^{۲۷} چونكى سىن قوشۇنلار ربى، ائسرايىلشىن تارىسى بى قولونا وحى گۈنۈرە دەئىن: ”سنه او تىكەجىم.“ اونا گۈرە دە قولون جىسارت تاپدى كى، سنه بى دوغانى اتسىن.^{۲۸} اى پىرورىنگار رب، سىن تارىسان، سىن سۆزلىرىن حقىقتىئر و بى قولونا بى ياخشى شىي و عەدە ورئىسىن.^{۲۹} قوى بى قولونون نىلىنە بركت ورمك سىن گۈزۈنە خوش گللىشىن و سىن حوضۇروندا ابىدە جىك قالسىن. چونكى سىن اى رب پىرورىنگار، دانىشىپسان. قوى بى قولونون نىلى سىن بركتىنلە ابىدەنىڭ بركت سەسىن!^{۲۱}

داودون ظفرلىرى (ساىل-۱۷:۱۸)

بوندان سونرا داود فنائىسطلى لرى مغلوب ادئب اونلارى اۆزۈنە موطىع اتدى و مِتِگْعَمَانى فنائىسطلى لردىن آلدىنى.

^۵ داود پادشاه آدام گوندربَب لودباردان
عَمَّى إِلَى اُوْغُلُو مَاكْرَثُنْ إِوْتَنْدَنْ مِفْتَبُوشِتِي
گَتْشَرْتِي. ^۶ شاعول اوغلو يوتانات اوغلو
مِفْتَبُوشِت داودون يانينا گلدي و اوزو
اوسته يره دوشوب تعظيم اتدي. داود
دادي: «مِفْتَبُوشِت!» او دا ددي: «قولون
سِنْثِنْ حُوضُورُونْدَادِير». ^۷ داود اونا ددي:
«قُورْخَمَا، آتَان يوتاناتين خاطرئنه قطعن سنه
شافت گُورْسَدَه جِمْ و بابان شاعولون بوتون
تورپاغيني سنه قايتاراجاغام. سن همئشه منتم
سوفرمده يمك ييشيه جكسن». ^۸ مِفْتَبُوشِت گئنه
تعظيم ادئب ددي: «مَكْرُبُوْرْ بُوْ قُولُونْ كَتْمَدْرِ
كَيْ، مِنْتَمْ كَتْمَى اُولُو بَئْرَ اتَهْ بَلَهْ اَلْلَطْفَاتْ
ادهسن؟»

^۹ پادشاه، شاعولون خندمتچىسى صنانى
چاغيرىب ددى: «شاعولا و اونون نسلئنه
عايد اولان هر شىي سين آغانىن نوهستنه
ورمىشم. ^{۱۰} آغانىزىن نوهستئن تورپاغينى
سن، اوغوللارين و قوللارين بىجرە جك.
محصولونو اونا ورەجكىشتىز كى، آذوقەسى
اولسون. آغانىزىن نوهسى مِفْتَبُوشِت ده همئشه
مئم سوفرمده يمك ييشيه جك.» صنانىن اون
بش اوغلو و ائىئرمى قولو وار ائدى. ^{۱۱} صنانى
پادشاها ددى: «من آغام پادشاھين بولقولونا
امر اتئىئى هر شىي يرئه يتىرە جىم.» بله جه،
مِفْتَبُوشِت پادشاه اوغوللاريندان بئرى كىمى
داودون سوفرهستىن يمك بىئردى.

^{۱۲} مِفْتَبُوشِتِنْ كىچك بئر اوغلو وار ائدى.
اونون آدى مئكا ائدى. صنانىن اوئندە
ياشيانلارين هامىسى مِفْتَبُوشِتِنْ خندمتچىلىرى
ائىدلەر. ^{۱۳} بله جه مِفْتَبُوشِت اورشائىمەد قالدى،
چونكى همئشه پادشاھين سوفرهستىن يمك
بىئردى. او، ائكى آياغيندان شىڭىست ائدى.

و قىزىلى، هم ده صوبا پادشاھى رخوب
اوغلو ھَدَدَعِزِرَدَنْ آلينان تالانى.

^{۱۴} بله جه داود دوز درەستىنە دِوْمَلُولَارَدَانْ
اون سكىز مئن نفرى قىرىب قاينىندا
اۋۇزونه آد قازاندى. ^{۱۵} ادوما حرېي دستەلر
پىرشىدەردى. ادومون هر طرفنە حرېي دستەلر
پىرشىدەرنىن سۇنرا، دِوْمَلُولَارِينْ هامىسى
داوددا موطبع اولدولا. رب داوددا گىتىئى هر
يىرده ظفر قازاندىرىدى.

^{۱۶} داود بوتون ائسرايىلە پادشاھىلىق
اتدى. او بوتون خالقىنا عادالت و ائنسافلا
حۆكمىانلىق ادئرىدى. ^{۱۷} چىرويا اوغلو يواب
قوشون باشچىسى ائدى؛ آخىلود اوغلو
يەھوشاپاط سالنامەچى ائدى؛ ^{۱۸} آخىنطوب
اوغلو صادوق و ایياتار اوغلو آخىنچىك كاهن
ائىدلەر؛ سرايا مئززە ائدى؛ ^{۱۹} پەھياداع اوغلو
بىنایا كېرتلى لر و پىلتلى لرئن باشچىسى ائدى؛
داودون اوغوللارى دا كاهن ^{*} ائىدلەر.

داودون مِفْتَبُوشِتِه اتئىئى ياخشىلىق

^۱ داود ددى: «آيا شاعولون نسلئندن
صاغ قالان بىرى وار كى، يوتاناتين
خاطرئنه اونا ياخشىلىق ادئم؟» ^۲ شاعولون
نسلئندە صىبا آدلى خندمتچىي بئر كىشى
وار ائدى. اونو داودون يانينا چاغىريدىلار و
پادشاه اونا ددى: «آيا صىبا سىنسن؟» او ددى:
«قولونام.» ^۳ داود ددى: «شاعولون نسلئندن
آيا هىچ بئر آدام قالمايىب كى، اونا تارىين
شەفتەنى كُورسَدَهِم؟» صىبا پادشاھا ددى:
«يوتاناتين ائكى آياغيندان شىڭىست بئر اوغلو
حلە قالىر.» ^۴ پادشاه اونا ددى: «هارادا دىر؟»
صىبا پادشاھا ددى: «باخ، ائندى او، لودباردا
عَمَّى إِلَى اُوْغُلُو مَاكْرَثُنْ إِوْتَنْدَهِدِئِر.»

۱۳:۸ بىر نىچە عىبرانى متن، قىئىم يوتان ترجمەسى و آرامى ترجمومە «دِوْمَلُولَارَدَان» دىش. لاكتىن عىبرانى متنلىرىن
چۈخۈ «أَرَامِلِي لَارَدَان» دىش.
۱۸:۸ و يا «موشاۋىر»

عَمَّوْنَلُولَارِينْ وَ آرَامَلِي لَارِينْ مَغْلُوبَيْتِي

(سال. ۱۹-۱۹: ۱۶)

آرَامَلِي لَارِى ائَلَه طَوب وَ مَعَكَا آدَامَلَارِى، چُؤَلَه
آيِرِيجَا دُورِمُوشِدوْلَار.

^۹ يَوَآبْ قَاباقدَانْ وَ آرَخادَانْ دُوشِمنلَرِينْ اوْنا
ضَشَدْ دُوزِولُدوكَلَرِئِنى گُورَنَدَه، بُوتُونْ ائِسرايِلَشَنْ
سَچَمَه دُؤُيوشِچُولَرِئِنْ بَشْ قَشْمَشَنْيَى آيِرِيبْ
آرَامَلِي لَارِينْ ضَشَدَهَه دُوزِدو. ^{۱۰} آمَا خَالقَيْنْ
قالَانْ حَنْصَه سَنَه قَاراْداشَى آبَشَه يَى باشْچَى
قوِيلَو وَ اوْنَلَارِى عَمَّوْنَلُولَارِينْ ضَشَدَهَه دُوزِدو.
^{۱۱} يَوَآبْ دَدِى: «اَكَرْ آرَامَلِي لَارِ مَدَنْ گُوجَلو
چِيْخَسَالَار، سَنْ مَنَه كَؤْمَكْ اَدَرَسِنْ، لاَكَشْنْ
اَكَرْ عَمَّوْنَلُولَارِ سَنَدَنْ گُوجَلو چِيْخَسَالَار،
مَنْ گَلَبْ سَنَه كَؤْمَكْ اَدَهَرِم. ^{۱۲} جَسَارتَلِي
اوْلَى. گَلْ خَالقِيمِيزِينْ خَاطَرَتَه وَ تَارِيمِيزِينْ
شَهَرِلى خَاطَرَتَه اَنْگَيْدَلَكْ گُورَسِدَكْ.
قوِيْ رَبْ دَه گُؤَزَونَدَه خَوشْ اوْلَانِى اَتِسَنْ.»
^{۱۳} يَوَآبْ وَ يَانِينِدَاكِى قَوْشُونْ آرَامَلِي لَارِينْ
ضَشَدَهَه دُؤُيوشَه يَاخِينلاشِدِيلَار؛ اوْنَلَارِ يَوَآبِينْ
قَاباْغِينَدانْ قَاجِدِيلَار. ^{۱۴} عَمَّوْنَلُولَارِ آرَامَلِي لَارِينْ
قَاجِدِيغِينِى گُورَنَدَه، اوْنَلَارِ دَاهَبَشَهِيْنْ قَاباْغِينَدانْ
قَاجِيْب شَهَرِه گَرَدَلَر. عَمَّوْنَلُولَارِ دُؤُيوشَه
قُورَتَارَانَدانْ سُونَرَا، يَوَآبْ اُورْشِلَمَه قَايِتَنِى.
^{۱۵} آرَامَلِي لَارِ ائِسرايِلَلى لَرِئِنْ قَاباْغِينَدا مَغْلُوبْ
اوْلَوْدوقَلَارِينِى گُورَنَدَه بَشْ يَرَه يَيْغِيلِيدِيلَار.
^{۱۶} هَدَدِعِزَرْ آدَمْ كَؤَنَدَرَتَبْ فَرَاتْ چِيْخَارَتِى.
تَايِينِدَاكِى آرَامَلِي لَارِ دُؤُيوشَه چِيْخَارَتِى.
اوْنَلَارِ خِيَلامَا گَلَدَلَر وَ هَدَدِعِزَرَتَنْ قَوْشُونْ
باشْچَىسى شُوبَكْ اوْنَلَارَا باشْچَيلِيقْ اَدَرَدى.
^{۱۷} بُونَو دَاوُودَا خَبَرْ وَرنَدَه، اوْ، بُوتُونْ
ائِسرايِلَلى لَرى يَيْغِيْب اُورَدُونْ چَايِينِى كَجَدى
وَ خِيَلامَا گَلَدى. آرَامَلِي لَارِ دَاوُودُونْ ضَشَدَهَه
دُوزِلُوبْ اوْنَوْنَلا وَورُوشِدوْلَار. ^{۱۸} لاَكَشْنْ
آرَامَلِي لَارِ ائِسرايِلَلى لَرِئِنْ قَاباْغِينَدانْ قَاجِدِيلَار.
دَاوُود آرَامَلِي لَارَدانْ يَدَى يَوزْ دُؤُيوشَه آرَاباْجِيسِى
ائَلَه قِيرَخ مَنْ آتَلِينِى قِيرَدى وَ اوْرَادَا قَوْشُونْ
باشْچَىسى شُوبَكَى وَورُوبْ اَوْلَوْدُورَدَو.
^{۱۹} هَدَدِعِزَرْه موَطَنْ اولَانْ پَادَشَاهَلَارِينْ
هَامِيسِى، ائِسرايِلَ قَاباْغِينَدا مَغْلُوبْ

^{۱۰} بَشْ مَوَدَتْ سُونَرَا عَمَّوْنَلُولَارِينْ
پَادَشَاهِي اَوْلَدُو وَ اوْنَونْ يَرَئَنْه
اوْغَلُو خَانُونْ پَادَشَاهِ اولَدُو. ^۲ دَاوُود دَدِى:
«آتَاسِي مَنَه يَا خَشِيلِيقْ اتَدِيَشَنْه گُؤَرَه، مَنْ دَه
نَا خَاشِينْ اوْغَلُو خَانُونْ يَا خَشِيلِيقْ اَدَهْجِيمْ.»
دَاوُود اَعِيَانَلَارَدانْ بَشْ نَجَهَشَنْيَى خَانُونْونْ
يَانِينَا گُؤَنَدَرَدِى كَى، اوْنَا آتَاسِينِينْ اَولَمُومُ
اوْچَونْ باشْ صَاغَلِيغَى آرَزو اَتِسَنَلَر. لاَكَشْنْ
دَاوُودُونْ آدَامَلَارِى عَمَّونْ اُولَكَه سَنَه چَاتَانَدا،
^۳ عَمَّوْنَلُولَارِينْ باشْچِيلَارِي اَوْزْ آغَلَارِى
خَانُونْ دَدِيلَر: «سَنْ الَّه بَئِلَرِسِنْ كَى، دَاوُود
بو باشْ صَاغَلِيغَى وَرنْ آدَامَلَارِى سَنَنْ آتَانا
حَؤَرمَتِى اوْلَوْدُوغُ اوْچَونْ گُؤَنَدَرَتَب؟ دَاوُودُونْ
سَنَنْ يَانِينَا آدَامَلَارِينِى گُؤَنَدَرَمَه سَى مَكَّر
بُونَونْ اوْچَونْ دَيَشَلَ كَى، شَهَرِي گُؤَزَدَنْ
كَچَرِتِسَنْ، جَاسَوْسِلُوقْ اَتِسَنْ وَ بُورَانِى
يَيْخِسِينْ؟» ^۴ خَانُونْ دَاوُودُونْ آدَامَلَارِينِى تَوَتَّو
و سَاقَالَلَارِينِى يَارِيَيَا جَاقْ قَيْرَخَدِيرِىبْ،
پَالَتَارَلَارِينِى اوْتُورا جَاقْ يَرَئَنْه قَدَرْ آشَاغِيَدَانْ
كَسَدَرَدِى وَ اوْنَلَارِي گَرَى گُؤَنَدَرَدِى. ^۵ بُونَو
دَاوُودَا خَبَرْ وَرَدَلَر، دَاوُود دَا اوْنَلَارِي گُؤَرَمَكْ
اوْچَونْ آدَامَلَارِ گُؤَنَدَرَدِى، چَونَكِي اوْنَلَارَا چَوخ
حَقَارَت اَدَلَمَشَدِى. پَادَشَاهِ دَدِى: «سَاقَالِيَيْزِ
چِيَخَانَا قَدَرْ اَرِئَحَادَا قالِينْ، سُونَرَا قَايِيدِينْ.»

^۶ عَمَّوْنَلُولَارِ اُوزِلَرِئِنْ ضَشَدَهَه دَاوُودُدا
نَثَفَرَت اوْيَاتِدِيقَلَارِينِى گُورَنَدَه، آدَمْ كَؤَنَدَرَتَبْ
بَيْتِ رِخْوَبَونْ آرَامَلِي لَارِينَدانْ وَ صُوبَانِينْ
آرَامَلِي لَارِينَدانْ اَيِشَرَمِى مَئَنْ پَيَادَا عَسْكَرِى،
مَعَكَا پَادَشَاهِي ائَلَه مَنْ آدَامِى وَ طَوبْ
اَهَالِيَّسِئِنَدانْ اوْنَائِكِى مَئَنْ نَفَرِى اوْجَرَتَلَه
تَوَتَّوْلَار. ^۷ دَاوُود بُونَو اَشَئَدَنَه يَوَابَلا
بُوتُونْ جَنْگَارَوْ قَوْشُونَونْ اوْنَلَارِينْ اوْسَتَونَه
گُؤَنَدَرَدِى. ^۸ عَمَّوْنَلُولَارِ چِيَخِيْب دروازَانِينْ
گَرِئِشَنَدَه دُؤُيوشَه دُوزِلُولَر. صُوبَا وَ رِخْوَبَ

نئیه اوئنه گتمەدئن؟»^{۱۱} اورئیا داوددا ددى: «عهد ساندیغى، ائسرايىتللى لر و يەھوادىلى لار چادىرلاردا قالاركىن، آغانم يواپ و أغامىن سرکردهلىرى چۈللىرە مسكن سالاركىن، من نجه يىمك-ائچىمك و آروادىملا ياتماق اوچۇن اوئىمە گەدە بىلەرم؟ حىاتىنا و جانينا آند اولسون، من بله شى اتەرم». ^{۱۲} داود داود ئىرئىيا ددى: «بۇ گون دە بورادا قال، صاباح سنى يولا سالارام». اورئیا او گۇنو و گونون صاباحىنى اورشىلمىدە قالدى. ^{۱۳} داود اونو چاغىرىدى و اورئیا اونون حوضۇرۇندا بېش اىچدى. داود اونو كەفانىدەرىدى. اورئیا پادشاھين يانىندان آخشام اوستۇ چىخىدى. او گىئنە دە اوئىنە گتمەدى؛ آغاسىنین موحافتىظە چەئرئىتنىن يانىنا گىدئب، اورادا اۋز ياتاغىندا ياتدى.

^{۱۴} سحر آچىلاندا داود يواپا مكتوب يازدى و مكتوبو اورئىيانىن ئالى ائلە يواپا گۈنۈردى. ^{۱۵} مكتوبوندا بله بازمىشىدى: «اورئىانى آلولانان دۇيوشلەر گۈنۈر و اونو لاپ قاباق خطە قوى و يانىندان چكىل كى، وورولوب اولدورلۇسون». ^{۱۶} يواپ شهرى موحاصىرە آتىتىدا ساخلاياركىن، اورئىانى او يره تعىين اتدى كى، بىتلەرىدى دوشىمنىن جىنگاولرىتىن لاپ جىسورلارى اورادايدىر. ^{۱۷} شەھرئۇن آداملارى قالخىب يواپلا دۇيوشە چىخىدىلار. داودون آداملارىندا ئۆلنلر اولدو. خەئتلى اورئیا دا ئۆلنلر آراسىندا ائدى. ^{۱۸} يواپ داودون يانىنا آدام گۈنۈرتب دۇيوش حاقىندا اولان معلوماتلارين ھامىسىنى خبر وردى. ^{۱۹} قاصىدە امر ادئب ددى: «دۇيوش حاقىندا اولان بوتون معلوماتلارى پادشاھا دىېش بىتىرنەدە، ^{۲۰} پادشاھ سنه قىضىلەنېت دىئر: "شەھرە هوچوم اتمك اوچۇن نئىھ بۇ قدر ياخىنلاشدىنىزى؟ مگر بىتلەمىزدەنئى كى، دووارىن اوستوندن سئزە اوخ آتاقاللار؟ ^{۲۱} بىرۋېشت" اوغلۇ آبىشمەللىكى كىم ووردو؟ مگر دووارىن

اولدوقلارىنى گۈرنىدە، ائسرايىتللى لرلە صولح بايغلايىب اونلارا قول اولدوclar. آراملى لار آرتىق ھەمۇنلولارا كۆمك اتىمە يە قورخدولار.

داوددون بېشىبعلە زەئنا اتمەسى

باھار گىلندە پادشاھلار موحاربەيە بىرلەتكەدە موحاربەيە گۈنۈردى. اونلار ھەمۇنلولارى قىرىپ رېبانى موحاصىرەيە آدىللار. آما داود اورشىلمىدە قالدى.

^{۲۲} بىش آخشامچىغانى داود ياتاغىندا قالخىب پادشاھ سارايىنин دامى اوستوندە گۈنۈردى. او، دامدان باخىب گۈردو كى، بىش آرورد يوپۇنور. آرورد چوخ گۈزىل ائدى. ^{۲۳} داود آدام گۈنۈرتب بو آرورد بارەسئىندە خېر آلدى. بىرى بله ددى: «مېگر بو آرورد ئاتام قىزى خەئتلى اورئىيانىن آروردى بېشىع دىئل؟»^{۲۴} داود قاصىدلەر گۈنۈرئب اونو يانىنا كېتىتىدى. آرورد اونون يانىنا گىلەتكەدە داود اونونلا ياتدى و آرورد اۋزۇنۇ نجىشلىتىنەن تمىز ادىندى سونرا اوئىنە قايتىدى. ^{۲۵} آرورد بوندان بويلو

اولوب داوددا خېر گۈنۈردى: «من بويلىويم».

^{۲۶} داود يواپىن يانىنا آدام گۈنۈرئب ددى: «خەئتلى اورئىانى مىئم يانىما گۈنۈر». يواپ اورئىانى داودون يانىنا گۈنۈردى. ^۷ اورئیا داودون يانىنا گىلندە داود يواپىن، خالقىن و دۇيوشون وضعىيەتنى سوروشىدۇ. ^۸ سونرا داود اورئىايا ددى: «اوئىنە گەت، ائسەتراحت إلە»، اورئیا پادشاھين سارايىندان چىخاندا پادشاھ دالىسيجا اونا ھەئىيە دە گۈنۈردى. ^۹ لاكتىن اورئیا پادشاھين سارايىننىن قاپىسىندا، آغاسىنinin بوتون موحافتىظە چەئلرى ئالە بىرلەتكەدە ياتىب اوئىنە گتمەدى. ^{۱۰} داود دا خېر وردىلەر: «اورئیا اوئىنە گتمەدى». داود اورئىايا ددى: «مېگر سىن يولدان گلمەيېتسىن؟

اچچىتىي قابدان سو اچچىتمىش و قوبۇندا ياتىرتمىشىدى. قوزو اونا دوغما قىزى كىمى ائدى.^٤ بىر گون وارلى آدامگىللە بىر موسافىر قوناق گىلدى. وارلى آدام قىيمادى كى، اۆز سوروسوندن و ناخىرىيندان حيوان گۇئىتىرىپ گىسىن و اونلارا گىلن قوناغا يمك حاضىرلاسین. او گىدئب كاسىبىن قوزوسونو گۇئىتىرىپ كىسىدە و يانينا گىلن قوناغا يمك حاضىرلاسیدى.^٥ بىر چىخىت داودۇدون قىسىي او آدامىن ضىئىتەن آلولاندى و ناتانا ددى: «وار اولان رېتىن حاھى اچچون، بۇنۇ ادن آدام اۈلۈمە لايىقىدىر. بۇ ائشى گۇئىدوپونه گۈرە، رەحم اتىمە دئىتەن گۈرە، قوزونون عوضىنى دئوردقات ورەجك.»^٦ او واحىت ناتان داوددا ددى: «او آدام سىنسىن! ائسرايىتلەن تارىسى رب بله دىئر: «من ائتىم كى، سىنى ائسرايىتلەن اوسىتوندە پادشاھ مىسح اتىم. من ائتىم كى، سىنى شاعۇلون ئىشىن قورتارىدىم.^٧ سىنه آغانىنى ئىشنى دە وردىم. آغانىنى آروادلارىنى قوبۇندا ياتىرىدىپ، ائسرايىل و يەھودا نسلتىنى سەنە وردىم. اگر بۇ سەنە آزىلىق اولسايدى، سىنه بىلە شىلەرن داھا چوخۇنو علاوه ادرەتىم.^٨ نە اچچون رېتىن سۆزۈنە حقاراتلە باخىب، رېتىن گۇئىزوندە پىش اولان ائشى اتىدئىن؟ خىتلەي اورئيانى قىلىنج آغزىيندان كچىرتىدىن، اونسۇن آروادىنى ئۆزۈنە آرواد اتىدئىن. اورئيانى ىعمۇن اۋوچىلارينىن قىلىنجى بىلە ئۆلدورتىدون.^٩ بۇندان سۇنرا ھېچ واحىت قىلىنج سىئىن اۋىشىن آيرىلمايا جاق، چونكى سىن منى تىحقىر اتىدئىن و خىتلەي اورئيانىن آروادىنى ئۆزۈنە آرواد اتىدئىن.»^{١٠} بۇنا گۈرە دە رب دىئر: «باخ سىئىن ضىئىتەن پېشلىنى اۆز او اھلىنىن چىخارىدا جاقاڭ. سىئىن گۇئىزونون قاباگىندا حتا آروادلارىنى گۇئىتىرىپ ياخىنينا ورەجىم. او دا گوندۇزۇن گۈن اورتا چاغى سىئىن اۋوچىلارينلا ياتا جاق.^{١١} بۇ ائشى سىن گىنلى ئاتدىن، آما من بۇ ائشى بوتۇن ائسرايىللە لرئن قاباگىندا گوندۇزۇن گۈن اورتا چاغى ادەجىم.»

اوستۇندن بىر آرواد دىئرمانىن اوست داشىنى اونون اوستۇنە آتىمادى، الله كى، تىصەدە ئۆلدى؟ بىس نىئىه بۇ قدر دووارا ياخىنلاشىدىنiz؟» او زامان دئىرسىن: «قولون خىتلەي اورئيا دا اۋلوب.»^{١٢} قاصىدە يولا دوشدو و داودۇدون يانينا گلېب يوايىن گۇئىردىيى معلوماتلارىن هامىسىنى اونا خبر وردى.^{١٣} قاصىدە داودۇدا ددى: «آداملار بىزە قالىش گىلدەلر. اونلار بىزەن ضىئىتەن گۈيۈشىمك اچچون چۈلە چىخىدىلار. اونلارى دروازىنин گىرئىشىنە قدر قوودوق.^{١٤} اوخ آتالار دوواردان گۈيۈشچۈرەن اوستۇنە اوخ ياغىدىرىدىلار و پادشاھىن آداملارىيندان اۋلۇندا ئۆللىر دە اولىدۇ. قولون خىتلەي اورئيا دا اۋلۇنلار آراسىندا دىير.»^{١٥} داودۇد قاصىدە ددى: «يوآبا دئىرسىن كى، «بو حادىتە سىئىن گۇئىزوندە پىش گۇئىرۇنە سىئىن، چونكى قىلىنج گاھ بىزەن، گاھ دا آيرىسىنىن باشىنىي پېش. شەھىن ضىئىتەن گۈيۈشىمك اورانى يېخ.»^{١٦} بۇنۇلا يوايىلى تىشۇق ات.

اوئرئيانىن آروادى آرېتىن ئۆلۈمونۇ اشىندىندا اونون اچچون ياس توتىدۇ.^{١٧} ياس قورتاراندان سۇنرا داودۇ آدام گۇئىرەت بىتىشىعى اۆز اونە گىشىدى و او، داودۇدون آروادى اولىدۇ. سۇنرا داودۇدا بىر اوغۇل دوغىدۇ. لاکىن داودۇدون گۇئىدوپۇ بۇ ائش رېتىن گۇئىزوندە پىش ائدى.

ناتان پېغمېرىئن داوددا مزىتى

١٢ رب ناتانى داودۇن يانينا گۇئىردى. ناتان اونون يانينا گلېب اونا ددى: «بىر شەھىدە ئىكى آدام وار ائدى. اونلارдан بىرى وارلى، او بىرى دە كاسىب ائدى. وارلى آدامىن چوخلۇ سورولرى و ناخىرى وار ائدى. لَاكىن كاسىب آدامىن ھېچ بىر شىي يوخ ائدى مىگر ساتىن آلىپ بىسلەتىي بىر كۈرپە دئىشى قوزۇ. او، قوزوسونو اۆز يانىندا اوشاقلارى ائله بىرابر بۇيۇتموش، اونا اۆز ىمە يېتىن دىئرتمىش، اۆز

اوروج توتوب آغلادین، آما کۆرپه اولنده دورووب چۈرك يىدئۇ؟^{۲۲} داودو جاواب وردى: «اوشاڭ صاغ اولاندا اوروج توتوب آغلایيردىم و دىشىردىم كى، بلكە رب منه لوطف إدر، اوشاڭ صاغ قالار.^{۲۳} لاكتن ائندى اوشاڭ اۇلوب، نه اوچون اوروج توتوم؟ مگر اونو گرى قايتارا بىللەرم؟ من اونون يانىنا گىدەجىم، لاكتن او مىتم يانىما قايتىما ياجاق.»

سولىمانىن آنادان اولمىسى

^{۲۴} داودو آروادى بېتىبىعە تىلى وردى و يانىنا گىرئىب اونونلا ياتدى. بېتىبىع اونا بىز اوغۇل دوغۇدۇ داودو اونون آدىنى سولىمان^{*} قويىدو. رب بو اوشاگى سوودى^{۲۵} و ناتان پىغمېرىن و سىتلەسى ائلە سۆز گۈندىرىدى. او دا ربئىن آدىنا اوشاگىن آدىنى يىدىئىدە قويىدو.

تىزەن موحارىئەنچ باشلانىماسى

(۳۱-۲۰)

^{۲۶} يوآب ئەمۇن اۇولادلارينين رېبا شەھرئەنە هوچوم ادئب شاهنشىن شەھرى آلدى. ^{۲۷} سونرا يوآب داودوون يانىنا قاىشىدلەر گۈندىرىب ددى: «رېبا شەھرى ائلە موحارىئە ادئب سو مىنجلەرنى آلمىشام.^{۲۸} آما ائندى سن خالقىن قالان حىصەسەنى بىز يېغ و شەھرئەن پىشىۋەتلىك اوردوگاھ قوروب اورانى آل. يوخسا من گىدئب شەھرى آلام و بو اىش مىتم آدىما چىخار.^{۲۹} بله جە داودو دا بىتون خالقى يېغىب رېبا شەھرئەنە گىتدى و شەھرە هوچوم ادئب اورانى آلدى. ^{۳۰} سونرا اونلارين پادشاهينىن باشىندان تاجىنى گۇتۇردو. تاج قىزىلداش اولوب چىكتىسى بىز تالانت^{*} ائندى.

۱۳ داودو ناتانا ددى: «من رېئن پىشىۋەتلىك گوناهىنى سئىلەيدى، اولمە يەجىكسن.^{۱۴} لاكتن بونو اتىكىلە ربئىن دوشمنلىرىنى بؤيۈك فورصىت ورئىسىن كى، اونا كوفر دىستىل. اونا گۇرە دە قطۇن سىندىن دوغولان اوشاڭ اۇلەجىك.»

داودوون اوشاگىنин اۇلому

^{۱۵} سونرا ناتان دول آروادىنداشان اولان اوشاگىننى ووردو و اوشاڭ ناخوشلادى. ^{۱۶} داودو اوشاڭ اچقون تارىيىا يالواردى. اوروج توتوب گىتدى و بىتون گىجهنى قورو يىرde اوزاندى. ^{۱۷} اوئىشنىن آغساقاللارى اونو يىردىن قالدىيرماق اوچۇن يانىندا دايىاندىلار، لاكتن او قالخماق ائستىمەدى و اونلارلا بىرلەتكەدە چۈرك يىمەدى. ^{۱۸} يىدئىنجى گون كۆرپە اۇلدو. داودوون اعيانلارى قورخىدولار كى، اوشاگىن اۇلدۇ يىرۇنوا اونا بىلەتىرسەنلەر و بىلە دوشۇندولر: «اوشاڭ صاغ ائكىن اونو دىلە توتىدق، لاكتن سۆزۈمۈزە قولاق آسمادى. ائندى اوشاگىن اۇلدۇ يىرۇنوا اونا نىجە دىئىك؟ اۆزۈنە بىز زىيان يىتىرر.» ^{۱۹} داودو اعيانلارينىن پىيچىلداشماسىنى گۈرنەدە باشا دوشىدو كى، اوشاڭ اۇلوب. اونا گۇرە دە اعيانلارينا ددى: «آيا اوشاڭ اۇلدۇ؟» اونلار دىئلر: «اۇلدو.^{۲۰} داودو يىردىن قالخىدى، يوپۇنوب باشىنا زىتون ياغى سورتىدو و پالتارلارىنى دىيىشىب، ربئىن اوئىشەنە گىتدى و پىرىتىش اتدى. اوه قايدىيە يىمك ائستەيىننە قاباغىنى يىمك قويىدولار و او يىدى.^{۲۱} او واختت اعيانلارى اونا دىئلر: «بو نە ائشىدئر كى، ادئرسىن؟ كۆرپە صاغ ائكىن نە اوچۇن

۲۴:۱۲ عىبرانى دىللىنە «صلوح» سۆزۈ ائلە هەمئىن رئىشەدن گلەر
۲۵:۱۲ عىبرانى دىللىنە رېئن بىئەملەشىسى.
۳۰:۱۲ و يا «مولىك بىتونۇن»
۳۰:۱۲ ۳۴/۵ تقرىئىن كەلە

کی، من ده او کۆکەلری اونون آئىندن آلېب بېشىم».

۷ داودواد اوه آدام گۈندىتىپ تامارا ددى: «ائىندى قارداشىن امنۇنۇن ئوئىنه گىت و اونا يىمك حاضىرلا». ^۸ تامار قارداشى امنۇنۇن ئوئىنه گىدلى. امنۇن اوزانمىشدى. تامار خەمىز دوزلەتىدى و اونون گۈزو قاباغىندا کۆكەلر دوزلەتىپ پىشىرىدى. ^۹ تاوانى گۇتوروب اونون قاباغىندا بوشالىتى. لەكتىن او يىمك ائستىمدى. امنۇن ددى: «هامىنى يانىمدان چىخاردىن».

هاماى اونون يانىندان چىخىدى. ^{۱۰} او واخت امنۇن تامارا ددى: «بېمە بىي ياتاق اوتاباغىندا گىتىر كى، سىئىن آئىندن آلېب بېشىم». تامار پىشىرىتىي کۆكەلری گۇتوروب قارداشى امنۇنۇن ياتاق اوتاباغىندا گىتىرىدى. ^{۱۱} کۆكەلر يىمك اوچۇن امنۇنۇن يانىندا گىتىرنىدە، امنۇن تاماردان يايپىشىپ ددى: «گەل مىشىلە يات، باجىم». ^{۱۲} لاكتىن تامار جاواب وردى: «يوخ، قارداشىم! مىتم ناموسوما توخۇنما، چونكى ائسرايىتلەدە بەلە ئىشلەتىمك اولماز. بۇ ائيرىنج ائشى گۇرمە. ^{۱۳} من بۇ روسواچىليقىدان نىجه قورتارا بىتلەرم؟ سىنى دە ائسرايىتلەدە آخماق بىرى كىمى تانىيىارلار. بونا گۈره ائىندى خاھىش ادئرم، گەت پادشاھلا دانىشى، او منى سەنە ۋىر، يوخ دېمىز». ^{۱۴} لاكتىن امنۇن ائستىمەدى كى، اونون سۆزۈنۈ اشتىسىن و قىزدان قوقوتلى اولدوغۇ اوچۇن قىزى زورلا يىپ اونونلا ياتدى.

۱۵ بوندان سونرا امنۇن تاماردان حددن چوخ نىفترتى اتدى؛ اونا اولان نىفترتى اولكى سوگىشىندىن داها گوجلو ائىدى. امنۇن اونا ددى: «دور، بورادان چىخ گەت». ^{۱۶} آما تامار ددى: «يوخ! ائىندى بۇ پىشىشكى كى، منى قوورسان، منه اتىدىئىن او بىرى پىشىشكى داها بئويكىدور». ^{۱۷} لاكتىن امنۇن ائستىمەدى كى، اونا قولاق آسىسىن. نۆكىرئىنى يانىنا چاغىريپ ددى: «بو آروادى يانىمدان باييرىا

اونون اوستونىدە قىيمىتلى بىر داش وار ائدى. بو تاج داودوون باشىينا قويولىدو. داودو بۇ شەهدەن چوخلو قىيىت آپاردى. ^{۱۸} او، شەھەد اولان خالقى كۆچورودب آره، دەئر كولونگ، دەئر بالتا ائلە گۈرۈلن ئىشلەرە و كرىپچ إعمالىندا ائشلتىدى. داودو گۈمۈنلۈرلەن بوتون شهرلەرنىدە بىلە ادندىن سونرا، بوتون خالقالا بىرلەتكەدە اورشىلەمە قاييتىدى.

آمنۇن و تامار

۱۳ داودوون اوغلو آبىشالۇمۇن تامار آدلى گۈزىل دوغما باجىسى وار ائدى. رېبا شەھەتنىن آيىناسىيندان بىر مودەت سونرا، داودوون اوغلو گۈمۈن امنۇن تامارا وورولدو. ^{۲۰} آمنۇن اوگى باجىسى تاماردان اؤتىرى او قدر پرئىشان ائدى كى، لەپ ناخوشلۇغا دوشىدو. چونكى تامار باكتىرە قىيز ائدى و آمنۇنلا چتىئن گلىڭىزدى كى، اونونلا بىر شى ادە بىئلىشىن. ^{۲۱} آمنۇن يوناداب آدلى بىر دوستو وار ائدى. يوناداب داودوون قارداشى شىمعانىن اوغلو ائدى و اۇزۇ دە چوخ حىنلەر كەپ بىر آدام ائدى. ^{۲۲} يوناداب آمنۇن ددى: «اي شاھزادە، نىئە گۈندەن-گۈنە ضۇغىلەيىرسىن؟ آيا بونو منه بىلدۈرۈمسىن؟» آمنۇن اونا ددى: «قارداشىم آبىشالۇمۇن دوغما باجىسى تامارا وورولموشام». ^{۲۳} يوناداب اونا ددى: «ياتاغىندا گىر و اۇزۇنۇ ناخوش گۈرسىد. آتان سىنى گۈرمە يە گلننە اونا بىلە دە: «خاھىش ادئرم، باجىم تامار گلېش منه چۈرك يىدئرىتىشىن و گۈزۈمۇن قاباغىندا يىمك حاضىرلاسىن، من دە اونو گۈرۈم، پىشىرىتىي يەمە بىي اونون آئىندن آلېب بېشىم». ^{۲۴} آمنۇن ياتاغا كىرىئىب اۇزۇنۇ ناخوش گۈرسىتىدى. پادشاھ اونو گۈرمە يە گلننە امنۇن پادشاھا ددى: «خاھىش ادئرم، باجىم تامار گلسىن و گۈزۈمۇن قاباغىندا ائكى كۆكە پىشىرىشىن

داود آمنونو و بوتون شاهزاده‌لری اونونلا گۇنۇردى. ^{٢٨} آبشاالوم نۇزىلىرىنه بله امر اتدى: «باخىن، آمنونون اورەسى شىراپلا نىشىعەتىندە سىزە» «آمنۇن وورۇن!» دىئە جىم؛ او زامان اونو اۋۇلدورون، قورخمايىن. سىزە امر ورن مىگر من دىلەم؟ جىسور و اڭىڭىد اولۇن». ^{٢٩} آبشاالوم نىجە امر اتىمىشىدى، نۇزىلىرى دە الله اتدىلەر. بۇنۇ گۇرۇن بوتون شاهزاده‌لر قالخدىلار و هېر بىرى اۋۇز قاطىرينى مەنتىپ قاچدى. ^{٣٠} حىلە اونالار يولدا اىكىن داودوا بله خېر چاتدى: «آبشاالوم بوتون شاهزاده‌لر قىرىپ، اونلاردان ھەچ بىرىنى صاغ قويىممايب». ^{٣١} پادشاه قالخىب پالىتارىنى جىرىدى و يېر سەرئىلدى. يانىنداكى اعيانلارين ھامىسى اۋۇز پالىتارىنى جىرىدىلار. ^{٣٢} داودوون قارداشى شىمعانىن اوغلو يوناداب ددى: «آغاام بوتون جاوانلارى، شاهزاده‌لرى اۈلموش ظەن اتەھىسەن، تىكجه آمنون اۆلۈب. اونا گۈرە كى او، اوگى باجىسى تامارى زورلايدىغى گوندىن بىرى آبشاالوم بو ئىتىدە ائدى. ^{٣٣} اونون اوچۇن دە آغاام پادشاھىم، بوتون شاهزاده‌لر ئىلۇم خېرىنى اورەيىتە سالماسىن، چونكى تىكجه آمنون اۆلۈب».

^{٣٤} آبشاالوم قاچمىشىدى. كىشىك ورن جاوان، باشىنى قالدىرىپ باخىدى. آرخا يولدان داغىين ياما吉ينىدان چوخ آدام گلەردى. ^{٣٥} يوناداب پادشاھا ددى: «باخ، شاهزادەر گلەر، قولون نىجە دەمىشىدى، الله دە اولدو». ^{٣٦} او سۈزۈنۈ قورتارىدىقدا شاهزادەر ائچەرى گىرئىپ بىركان آغاladىلار و پادشاھلا بوتون اعيانلارى دا آجى گۈز ياشلارى تۈكۈلەر.

^{٣٧} آبشاالوم فاچىب گىشور پادشاھى ئەمئەرەد اوغلو تەلەمەيشن يانىندا گىتدى. داودو، اوغلو آمنون اوچۇن هەر گۈن ياس توتوردو. ^{٣٨} آبشاالوم كى، گىشورا قاچمىشىدى، اوج اىل اورادا

آت و دالىسيجا دا قاپىنى قىفيلا». ^{١٨} قىزىن باكتەر قىزلارى بله پالىتار گىرىدەلەر. آمنون نۇزىلىرى تامارى بايپرا آتىپ دالىسيجا قاپىنى قىفيلايدى. ^{١٩} تامار باشىنا كول تۈكۈدۇ. يانىنداكى الوان پالىتارىنى * جىرىدى و اللىرى ائلە باشىنى توپ گىتدى. او گىدە-گىدە آغالايدى.

^{٢٠} قارداشى آبشاالوم اونا ددى: «آيا سەن توخونان قارداشىن آمنون ائدى؟ حەلەشك ساكتى اول، باجىم، او سىنن قارداشىنىدىر، بۇنۇ قلىبىنە سالما». بله جە تامار قارداشى آبشاالومون اۋىنەدە قالدى و ھامىدان اۋزۇنۇ اوزاق ساخلادى. ^{٢١} داودو پادشاھ بۇ مطلبىرئن ھامىسىنى اشتەپ چوخ قضىلەندى. ^{٢٢} آما آبشاالوم آمنونا نە ياخشى، نە دە يامان بئر سۆز ددى؛ چونكى باجىسى تامارى زورلايدىغينا گۈرە آمنوندان نىفرەت ادەردى.

آبشاالومون قىصاصى

^{٢٣} ائكى ائل تمام اولاندان سۇزرا، آبشاالوم افرايمە ياخىن بىل خاصوردا قويون قىرخىمى كىچىردىرى. آبشاالوم پادشاھىن بۇتون اوغوللارىنى اوراپا دەعەت اتدى. ^{٢٤} او، پادشاھىن يانىندا گلېب ددى: «باخ، بۇ قولون قويون قىرخىمى كىچىردىر. خاھىش ائرم، قوى پادشاھ و اعيانلارى بۇ قولونون يانىندا گلەستىلەر». ^{٢٥} لاكىن پادشاھ آبشاالوما ددى: «بۇخ، اوغلۇم، قوى ھامىمېز گىتمەيک، سەن آغىرلىق دوشىر». گىچى آبشاالوم چوخ دا تائىند اتدى، آما پادشاھ گىتمك ائستىمەدى. لاكىن اونا بىرگەت وردى. ^{٢٦} سۇزرا آبشاالوم ددى: «ھەچ اولماسا، قوى قارداشىم آمنون بىزىمەلە گىتسىن». پادشاھ اونا ددى: «آخى نە اوچۇن او سىننە گىتسىن؟» ^{٢٧} آبشاالومون تائىندى قاباگىندا

ددی: «کئم سنه بئر سؤز دسه، اوونو منئم يانیما گتىش؛ او سنه آرتىق توخونمایاچاق». ^{۱۱} آرواد ددی: «خاھىش ادئرم، پادشاھ، تارىسى رىنى خاطىرلاسین إلە کى، قان قىصاصىنى آلان، هلاك اتمىھ آرتىق چالىشماسىن. يوخسا اونلار مىش اوغلو مۇھلاك ادەجىكلر». داۋود ددی: «وار اولان رب حاقي، اوغلۇنۇن باشىندان بئر توک بىلە، آسكىڭ اولمایاچاق». ^{۱۲} او واخت آرواد ددی: «خاھىش ادئرم، ائجازە ور، كىنثىئن آغاام پادشاھا بئر سؤز دانىشىسىن». او ددی: «دە». ^{۱۳} آرواد ددی: «اگر بىلدەن، بىس نه اوچون تارى خالقىنин ضىئانە بو جور ائش گۈرورسىن؟ چونكى پادشاھىن بو سۈزو اونون اۇزۇنۇ دە تقصىرىكار ادئر. اونا گۈرە کى، آوارا اتدىي آدامى قايتارىب گرى گىتىرتمىر. ^{۱۴} ھامىمېز اۋەلەجىئك، يەر داغىلان و تزەدن بئر يەر يېغىلمايان سو كىمئىتىك. لاکىن تارى جانى آلماز، بئر چارە دوشۇر ئى، آوارالىغا دوشىن آدام، اۇزۇندىن اوزاق دوشىمەشىن. ^{۱۵} ائندى آغاام پادشاھا بو سۈزو دېمك اوچون گىلمەي ئىمئىن سبىسى بودور کى، خالق منى قورخۇدوب. اونا گۈرە دە بو كىنثىئن ددی: «قوى ائندى گىدئپ پادشاھلا دانىشىم، بلکە پادشاھ كىنثىئن خاھىشتى يېرئە يېرىر. ^{۱۶} اونا گۈرە کى، پادشاھ بو كىنثىئنى اىشىر و او آدامدان قورتارار کى، ائستەيىر ھم منى، ھم دە اوغلو مۇ تارىنinin ائرىت وردىئىنندن آتسىن». ^{۱۷} او واخت كىنثىئن دوشۇندو: «خاھىش ادئرم، آغاام پادشاھىن سۈزو منه تىلى ورسىن، چونكى ياخشىنى يېنسى باشا دوشىمكەد تارىنinin مەلەبى نىجەدەر، آغاام پادشاھدا المدئر. قوى رب تارىن سنه يار اولسۇن!» ^{۱۸} بو سۈزىدىن سونرا پادشاھ آروادا جاواب ورئب ددی: «سەندىن بئر شى سوروشاجاغام، خاھىش ادئرم هەچ بئر شىيى مندىن گىنثىلتەم». آرواد ددی: «آغاام پادشاھ، بويور، خاھىش ادئرم». ^{۱۹} پادشاھ ددی: «آيا سىشن بو ائشلەشىن

قالدى. ^{۲۰} آبىشالوم اوچون داۋود پادشاھ اورهىيىندە حسرت چىكىردى، چونكى آمنۇن دۇلۇمونه گۆرە آرتىق تىسلى تاپمىشىدى.

آبىشالومون اورشىلەمە قايتارىلماسى

۱۲ صىروپا اوغلو يواپ باشا دوشۇمۇشىدۇ كى، پادشاھ آبىشالومون حسرتىنى چىڭىر. ^{۲۱} بونا گۈرە دە تىقوعە يە آدام گۇندا رېب اورادان حىكىمتلى بئر آرواد گىتىرتىدى و اونا ددی: «خاھىش ادئرم، اۇزۇنۇ ياسلى آدام كىمى گۈرسىد. ياس پاتتارى گېشىن، باشىندا زىتون ياغى سورتەمە، اۇزۇنۇ الە بىرى بېنرەت كى، الە بىتل، اۇلۇ اوچون چوخىدان بېرى ياسلى دىر. ^{۲۲} سونرا پادشاھىن يانىنا گە و اونلارا بله دانىش». بىلە جە يواپ آروادا نە دەمك لازىم اولدوغانو اۋېرەتدى.

^{۲۳} تىقوعەلى آرواد پادشاھىن حوضۇروندا گىلندە اوزو اوستە يەر دوشۇب تعظىم اتدى و اونا بىلە ددی: «كۆمك ات، اى پادشاھ!» ^{۲۴} پادشاھ اونا ددی: «درەئن نەدئر؟» آرواد جاواب وردى: «حققتەن، من دول بئر آروادام، آرئم اۋلوب. ^{۲۵} كىنثىئن ائكى اوغلو وار ائىدى. بئر گون اونلارىن ائكىئىسى دە چۈلەدە بئر- بئرى ائلە ساواشدىلار. اورادا اونلاراي آيران هەچ كەم يوخ ائدى و بېرى او بېرئى ووروب اۇلدۇردو. ^{۲۶} ائندى بوتون عايىلە بو كىنثىئنە ضىئاد چىخىب دېئرلە: «قارداش قاتلىنى بىزە ور، اۇلدۇردىو يۇ قارداشىينىن جانى عوضىنە اونو اۇلدۇرۇك، قوى مىڭاۋا وارئىش اولان قارداشدا هلاك اولسۇن». بىلە جە اونلار او جاگايىمەن قالان كۆزۇنۇ دە سۇندورە جىكلەر و آرئىمەن يەر اوزوندە نە آدى، نە دە يادىڭىارلى قالاچاق». ^{۲۷}

^{۲۸} پادشاھ آروادا ددی: «إوئىنە قايتىت. من سىئەن حاقيىندا فرمان ورەرم». ^{۲۹} تىقوعەلى آرواد پادشاھا ددی: «آغاام پادشاھ، گوناھىن قوى مئىم و آتامىن نىلى اوستونە دوشىسۇن! قوى پادشاھلا تختى گوناھىسىز قالسىن!» ^{۳۰} پادشاھ

یانینا آدام گئندردی، او گئنه ده ائستمه‌دی کی، گلشن. ۳۰ سونرا آبشالوم قوللارينا ددي: «باخين، يوآبین زئسى مئنكىنه بېتىشىكىدئر و اورادا اونون آرپاسى وار. گىدىن اورايما اود وورون». آبشالومون قوللارى گىدئب زئنیه اود ووردولار. ۳۱ يوآب دوروب آبشالومون اوئئە گىلدى و اونا ددى: «ئىئە سىنچ قوللارين گلىئب مئمۇم زەمىمە اود ووردولار؟» ۳۲ آبشالوم يوآباما ددى: «باخ سىنچ يانينما آدام گئندرىب دەئم: «بورايما گل كى، سنى پادشاهين يانينا گئندرىم كى، اونا دئىيەسەن: من گىشوردان بورايما نە اوچون گالمىشىم؟ اورادا قالسايدىم، مئم اوچون بوندان داها ياخشى اولاردى. بونا گۈرە ائندى قوى پادشاهين اوزونو گۈزۈم و اگر خاطام وارسا، قوى منى اؤلدۈرسۈن.» ۳۳ يوآب دا پادشاهين يانينا گلشىب بونو اونا بىلدىرىدى. پادشاه آبشالومو چاغىردى. آبشالوم پادشاهين يانينا گىدئب اونون قاباغىندا اونرو اوستە يره تعظىم اتدى و پادشاه اونۇ اۋىپدو.

آبشالومون قىصى

۱۵ بىر مۇدت كچىندىن سونرا آبشالوم اۆزۈ اوچون بىر دۇيوش عاراباسى ائلە آتalar و اونون قاباغىندا قاچماق اوچون الى آدام حاضىرلادى. ۲ آبشالوم سحر تىزدى دوروب دروازا يولۇنۇن كتارىندا دايياناردى. حۆكم آلماق اوچون پادشاهين يانينا آپاريلاجاق داعواسى اولان هر آدامى اوز يانينا چاغىرىپ دئىيردى: «سن هانسى شەھرىنسىن؟» او آدام دا دئىيردى كى، قولون ائسرايىلشىن فتالان قېتىلەسىندىن دئىر. ۳ سونرا آبشالوم اونا بلە دئىيردى: «باخ، سىنچ ائشىن ياخشى و دوزگوندور، لاكتىن پادشاه طرفىتىن دەن هەچ كىم سەنە قوللاق آسمایاجاق». ۴ و علاوه إدەردى: «كاش بىن ئولكە يە منى حاكتىم قوياردىلار. او زامان مەنم

هامىسىندا يوآبین دا الى وار؟» آرود جاواب وردى: «سىنچ جانىن اوچون دىشىم كى، آغان پادشاهين سۈزۈنەن دەن هەچ كىم نە صاغا، نە دە سولا دۇنە بىتلەر. دوغىرودان دا قولون يوآب منه امر اتدى و بو سۈزۈلەن ھامىسىنە كىتىنە او، اۇپىرتىدى. ۲۰ قولون يوآب بونو ائشىن گۈزۈنۈشۈنۈ دىشىمك اوچۇن بىله اتدى. لاكتىن آغام تارىينىن مەلەيى قدر حىكىمتلى دئىر، بىر اوزوندە اولوب-كچن ھەشىي بىتلەر.» ۲۱ پادشاه يوآباما ددى: «ياخشى، اونو ادهرم. گت، او جاوانى، آبشالومو گرى گىتىر.» ۲۲ يوآب اوزو اوستە يره دوشىدو و تعظىم ادئب پادشاھا تېرىك ددى. سونرا يوآب ددى: «آغام پادشاه، بىن گۈزۈنە لوطىف تاپىدېغىنى بو قولون بىتلەر، چونكى پادشاه قولونون خاھىشىنە عمل اتدى.» ۲۳ بىلە جە يوآب دوروب گىشۇرا گىتىدە و آبشالومو اورشىلەمە گىتىرىدى. ۲۴ لاكتىن پادشاه ددى: «قوى او اۆز اوئئە قايتىسىن، مئم گۈزۈمە گۈزۈنەسىن.» بىلە جە آبشالوم اوئئە قايتىدى و پادشاهين گۈزۈنە گۈزۈنە مەدى.

۲۵ بىتون ائسرايىلەدە هەچ كىم يوخ ائدى كى، ياخىشىقىلغىنما گۈرە، آبشالوم قدر تەرەفلەنىشىن. تېپدىن دېرناغا قدر اوندا بىر عىئەت يوخ ائدى. ۲۶ هەر ائلنەن آخرىندا ساچىنى اونا أغىرلىق اتدىيى اوچون گىسردى، باشىندا ساچىنى كىنەدە ساچى پادشاه تەزەزىسى ائلە انكى يوز شىكىل^{*} گىلدى. ۲۷ آبشالومون اوج اوغلو و تامار آدىندا بىر قىزى وار ائدى. تامار چوخ گۈزلەن بىر آرود اولمۇشدو.

۲۸ آبشالوم اىنكى ائل تامام اورشىلەمە قالدى و پادشاهين اوزونو گۈرمەدى. ۲۹ سونرا يوآبین يانينما آدام گئندرىدى كى، اونو پادشاهين يانينا گئندرىسىن. آما يوآب ائستەمەدى كى، اونون يانينا گلشن. آبشالوم ائكىنچى دەن يوآبین

قورتولا بثلمز. جلد اولون، گدک، یوخسا او تر گلتب بئره چاتار، باشيميزا بلا آچار و شهرى قيلينجдан كچىردى». ^{۱۵} پادشاهين اعيانلارى ددتلىر: «باخ، سىتن بو قوللارين حاضيرىديلار كى، آعاماً پادشاهين نه ائستەدئىتىنى يېرىئە يېرىشىنلر». ^{۱۶} پادشاه و اونون دالينجا بوتون او اهلى چىخدى. لاكتىن پادشاه جارئيەلەندىن اون آروادى اوه نظارت اتمك اوجون قويدو. ^{۱۷} پادشاه و دالينجا بوتون خالق چىخىب شهرئىن آخرىينداكى اوئن يانيتدا دايىندىلار. ^{۱۸} بوتون اعيانلارى اونون قاباغىندا كىچىردىلر و بوتون كىرتلى لر، پىلتلى لر و گىددن اونون دالينجا گلمىش آلتى يوز نفر گىلتى ده پادشاهين قاباغىنidan كىچىردى.

^{۱۹} سونرا پادشاه گىلتى ائتەيە ددى: «سن نئىيە بىزئىملە گىدرىسىن؟ قايىيت تزە پادشاهلا قال. سن كى ياداللى سىن و اوز يوردوندان اسەرلەئىيە آپارىلىميش آدامسان، اوز يېرىئە قايىت. ^{۲۰} سن بورا حله دونن گلىئىن. من كى، اوزۇمۇ هارايا گەدەجيئىمى بىلەتىرمۇ، مىگر سىنى ده بۇ گون اوزۇمۇزلىه اووارا ادەجيئىك؟ سن قايىت، اوز ھموطنلىنى ده گىرى قايىtar. رحمت و حقىقت سىنه يار اولسىون!» ^{۲۱} لاكتىن ائتەي پادشاهها جاواب ورئىب ددى: «وار اولان رىبە و آعاماً پادشاهيمىن جانىنا آند اولسىون، پادشاهيم هارادا اولسا، قطعن بۇ قولون اۇلۇم اوچون ده، حىيات اوچون ده اولسا، اورادا اولاجاق». ^{۲۲} داود اوئتەيە ددى: «اوندا گل، كچ». گىلتى ائتىيلە بوتون آداملارى و يانيتدا اولان بوتون اوشاقلار گلتب كچىردى. ^{۲۳} جاماعات كچىرگەن بوتون بؤلگە اهالىسى بركىن آغلايىردى. پادشاه دا قىندرۇن درەستىنى كچدى و بوتون جاماعات چۈلە طرف ائرەلى گىتدى. ^{۲۴} سونرا صادوق تارىينى عەهد ساندىيغىنى داشىيان بوتون لاۋىلى لرلە برابر گىلدى. تارىينى

يانىما داعواسى، يا دا ائدئعاسى اولوب گلن هر آدامىن اىشىتە عدالتىله باخارايدىم». ^{۲۵} بىن نفر اونا تعظىم اتمك اوچون ياخىنلاشاندا، او آل اوزادىب اونو قوچاقلاياردى و اونو اوپىرىدى. ^{۲۶} ايشالوم حۆكم اوچون پادشاهين يانىنا گلن بوتون ائسرايىتللى لرلە بله رفتار اىزدى. ائسرايىتللى لرئىن اووه يېنى بۇ صورتىدە آله الاردى.

^۷ دۇرڈ ^{*} ائل باشا چاتىدىقا آيشالوم پادشاهدا ددى: «خاھىئش ادئرم، ائچازە ور، گەدب خېبروندا رىبە نذر اندىئىم قورىيانى تقدىم ادئم. ^۸ چونكى قولون آرام تورپاگىنин گىشور شهرئىنده قالاندا بله نذر اتىمىشى: «اگر رب منى اورشىئىمە گىرى قايتارسا، اونا قوللوق ادەجىم». ^۹ پادشاه اونا ددى: «سلامات گت». آيشالوم قالخىب خېبرونا گىتدى.

^{۱۰} آيشالوم ائسرايىتل قېتلەرلەشىن ھامىسيينا گىزلى قاصلەرلە گئوندرئب اونلارا تاپىشىرىدى: «گەرنەي سەسىنى اشىدىنده دىئن: «آيشالوم خېبروندا پادشاه اولدو». ^{۱۱} اورشىئىمەن چاغىريدىغى ائتكى يوز نفر ده آيشالوملا گىتدىلر. اونلار تمىز نېتىلە اونون دالىسيجا گىدرىدىلر و هچ بىر شىدين خېرىلى يوخ ائدى. ^{۱۲} آيشالوم قوربانلارى تقدىم ادرىگەن داودوون موشاۋىرى گىلولو أحىتۇفولى، اوز شەرى گىلەدەن اوز يانىنا گىتىرتدى. فىتنەكار دىستە قووتلى ائدى، چونكى آيشالومون يانىتدا اولان خالق گت- گەدە چوخالىرىدى.

داودوون اورشىئىمەن قاچماسى

^{۱۳} او واخت بىر آدام گلش داوددا خېر وردى: «ائسرايىتللى لرئىن اوركىلىرى آيشالولما رغبت باغلايىر». ^{۱۴} داود اوئشىئىمە، يانىتدا اولان بوتون اعيانلارينا ددى: «دورون قاچاق، يوخسا آيشالومون قاباغىنidan ھچ كەم قاچىب

اشنده‌جیش هر شبی کاهن صادوق و کاهن ایتارا بتلدررسن.^{۳۶} باخ، اونلارین ائکی اوغلو، یعنی صادوقون اوغلو آختمعنص و ایتارین اوغلو یوناتان اونلارین یانینداردیر و اشنده‌جیشتر هر شبی اونلارین آلى ائله منه چاتدیراسینیز».^{۳۷} آبشارالم اورشلئم گئرگن، داودون دوستو خوشەی ده شهره گئردى.

خەندىچى صىباينى ائفتراسى

١٦ داود تې باشىندان بئر آز او يانا كچىركن، مەفيشىشتىن خەندىچىسى صىبا ائکى يوز كۈمبە چۈرك، يوز كىشمىش لاواشاسى، يوز عدد ياي مىوهسى و بئر تولوق شراب يوكلىمنمىش بىر جوت پالانلى اشىكىلە اونون پىشوازىنا چىخدى. ۲ پادشاه صىبايا ددى: «بۇنلار نە اوچۇندور؟» صىبا ددى: «ايشىكلىر پادشاهىن او هلئىشىن مئنھەسى، چۈركلە ياي مىوهلىنى نۆكىرلەن يەھەسى و بو شرابى دا چۈلدە اولان يورغۇنلارين ائچەمەسى اوچۇن گىتىرىمىش». ۳ پادشاه صىبايا ددى: «بىس سىئىن آغانىن اوغلو هارادادىر؟» صىبا پادشاها ددى: «باخ، او اورشلئىمde قالىر، چونكى دىئىرىدى: "بو گون ائسرايىل نىسلى آتامىن پادشاھلىغىنى منه گرى قايتاراچاق".»^۴ پادشاه صىبايا ددى: «اگر بىلەن، اوندا مەفيشىشتىن هر شبى سىئىنداير، جاواب وردى: «آياغىنин تورپاغى اولوم، آغاام پادشاه، قوى سىئىن گۆزۈنده لوطى تاپىم».

شەمعئىش لىعتى

۵ پادشاه داود بخورئەمە گىلدى. اورادان شاعولون نىسلەنەن اولان گىرا اوغلو شىمعى آدلى بئر نفر چىخدى. شىمعى داوددا لەنت ادهـاده چىخىردى.^۶ داوددا و داوددون آدامالارينا داش آتىرىدى. بۇتون خالق و جىنگاولرلەن سارايانىدا داودون ساغىندا و سولوندا ائدى. ۷ شىمعى داوددا لەنت ادەپ

ساندېغىنى بىرە قويدولار. بۇتون خالق شهردن چىخىنماجاق، ایتار قوربان تقدىم ائىرىدى.^{۲۵} پادشاه صادقا گىئەن ددى: «تارىينىن ساندېغىنى شهره قايتار. اگر من رېئن گۆزۈنده لوطى تاپسام، او منى گرى قايتارىب اۆز ساندېغىنى و مىكىشىنى گىئە منه گۇرسەدەر.»^{۲۶} لاكىن «سىندن راضى دىتىلم» دسە، باخ، قوى گۆزۈنده نە ياخشى گۇرونسى، مەئم اوچۇن الله اتىئىن. من حاضىرام»^{۲۷} پادشاه کاهن صادقا ددى: «سن گۇرۇجو مگەر دىتىلسىن؟ سلامات شهرە قايبىت. سن و ایتار، اوغوللارىنىز آختمعنص و یوناتانى اۋۇنۇزلە گۇتۇرون.^{۲۸} باخىن، سىزدىن منه حال احوالى بىلدىرىن سۆز چاتانا قىدر، من چۈلەدە، چايىن داھاز يېئىنە گۆزلىيە جىم». ^{۲۹} صادوقلا ایتار تارىينىن ساندېغىنى اورشلئم گرى قايتاردىلار و اورادا قالدىلار.

۳۰ داود زىتون داغىنин اوستونە چىخىدى و چىخاركىن آغلابىيردى. باشى اۋرتولو، آياق يالىن گىدئىرىدى. اونونلا برابر گىن بۇتون خالق دا باشى اۋرتولو داغا چىخىدىلار و گادە گەدە آغلابىردىلار.^{۳۱} كىمسە داوددا خبر وردى: «أختۇفلىق آبىشارلۇمۇن يانىندا فىتنەچىلار آراسىندايدىر». داود ددى: «يىارب، سىندن چىخارت». ^{۳۲} داود خالقىن تارىيىا پېرىتىش اتىئىنى تېئىن باشىنا چاتاندا، ارکلى خوشە پالتارى جىيرىلىميش و باشى توز-تۇرپاق ائچىندا اونون پىشوازىنا چىخدى.^{۳۳} داود اونا ددى: «اگر سن دە مەئىلە گەدەسەن، منه يوك اولارسان.^{۳۴} لاكىن اگر شهرە قايدىب آبىشارلۇما دئىيەسىن: "اي پادشاه، من دە سىئىن قولون اولاچاگام. كچمئىشە آتانا قول اندىم، لاكىن ائنداى سەن قول اولاچاگام." او زامان منىم خىرئەمە أختۇفلىق مصلحتىنى پوزا بىلەسىن.^{۳۵} مگەر کاهن صادوق و کاهن ایتار اورادا سىئىنە دىتىلەر؟ پادشاه سارايانىدان

اولا جاغام و اونونلا دا قالا جاغام.^{۱۹} بىر ده گۈرۈم، من كىنە خىتمىت ادەجىم؟ مىگر دوستومون اوغلۇندا دېيل؟ آتانا نجه قوللىق اتمىش، سنه ده الله قوللىق ادەجىم.

^{۲۰} سونرا آبىشالوم آخىتوفله ددى: «مصلحتىنى ورئىن گۈزك، نە اتەمەلىشىك؟»^{۲۱} آخىتوفل آبىشالوما ددى: «اوه نظارت اتمك اوچون آتانيين قويوب گىتىئى جارىيەلرئىن يانينا گىز. او واخت بوتون ائسرايىللە لىاشىدە جىكلە كى، آتانيين نىفرىتىنى قازانىبىسان. بىلە جە سىنىن طرفىتىندە اولانلارىن ھامىسىنин آل-قولو قۇۋەتلىك جىك.»^{۲۲} دام اوستوندە آبىشالوم اوچون چادىر قوردولار، آبىشالوم دا بوتون ائسرايىللە لرىن گۆزۈر قاباگىندا آتاسىنین جارىيەلرئىن يانينا گىردى.^{۲۳} او زامانلار آخىتوفلەن وردىيى مصلحت تارىينىن سۈزۈنندن آلىيان مصلحتىلە برابر سايىلەرىدى. آخىتوفلەن ھەر مصلحتى هە داودو اوچون، ھە دە آبىشالوم اوچون بۇ جور ائدى.

خوشەيىن مصلحتى

بوندان علاوه، آخىتوفل آبىشالوما ددى: «ائىندى قوى اون ائىكى مئن نفر سەچئىم كى، چىخىب بۇ كەچە داودو تعقب ادئم.»^۲ گۈرك اونو يورغۇن و قول-قانادى قىرىپلىمۇش ائكىن قورخوييا سالىم. او واخت يانىندا اولان بوتون خالق قاچار و من دە فقط پادشاھى ئۆلۈدەرم.^۳ بوتون خالقى دا سىنه قايتارام. ھامىنин سىنە طرف دۇنەمەسى آختارىدىيغىن آداما باغانلى دىر. او زامان بوتون خالق بارىش اىچىتىدە اولار.^۴ بۇ سۈز آبىشالومون و بوتون ائسرايىتلەن ئاسقاڭاللارىنinin نظرئىنە خوش گۈرونە.

⁵ لەلكىن آبىشالوم ددى: «ائىندى ئۆركلى خوشەيى دە چاگىرىن، قوييون اونون دا دەدىتىنە قولاق آساق.»⁶ خوشەيى آبىشالومون يانينا گىلندە آبىشالوم اونا ددى: «آخىتوفل بىلە بىر مصلحت

بىلە دېشىدى: «رە اول، رە اول، اى الى قانلى، الچاق آدام!»⁸ رب سىندىن يېرئە پادشاھ اولدۇغۇن شاعول نىلىتىن بوتون تۆكۈلەن قان قىصاصىنىي آلىر. رب پادشاھلىقى اوغلۇن آبىشالوما ورئىب. باخ، سىن اؤز پېسىلىيەتىن تەھىئە دوشۇسىن، چونكى سىن الى قانلى بىر آدامسان.»

⁹ چىروپا اوغلۇ أبىشەي پادشاھا ددى: «بو اىشتى لىشى نە اوچون آغام پادشاھا بىلە لەنت اتسىن؟ ائچاھە ور گەدئم، اونون باشىنى كىشم.»

¹⁰ آما پادشاھ ددى: «اى چىروپا اوغۇللارى، سىزە نە؟ اگر لەنت ادئر، و اگر رب اونا دىب كى، »داووددا لەنت ات.« او واخت كەم اونا دەئىيە بىتلەر: «بىلە اتەم.»¹¹ سونرا ابىشەيە و بوتون اعيانلارىنا ددى: «باخ، اگر اؤز بىلەندەن گلن اوغلۇم جانىمىي آلماق اىستەيئر، بىس نە قدر چوخ بۇ بىنامەنلى؟ اونو بوراخىن، قوى او، لەتىنى اتسىن، چونكى رب اونا بىلە امر ادئب.¹² بىلە رب چىكىدئىم عذانى گۈرۈب، بو گۈن اونون اتىيىي لەتلىرىن عوضىنە منه ياخشىليق ادەر.»¹³ داودو و آداملارى يوللا

گىنەلەر. شىمعى دە اونالارلا يابان يابان داغىن ياماجى ائلە گەدئىرى و گەدە-گەدە داودو دە لەنت ادئب، اونا داش-تۇرپاق آتىرىدى.¹⁴ پادشاھ و يانىنداكى بوتون خالق گەدە جىكلەرى يەرە يورغۇن چاتدىلار و بۇ يەرە دېنجلەرنى آدىلدار.

آبىشالومون اورشىلەمە گىرمەسى

¹⁵ آبىشالوم و بوتون خالق، ائسرايىتلەن آداملارى اورشىلەمە گىلەلەر، آخىتوفل دە آبىشالوملا ائىدى.¹⁶ داودو دوستو آركلى خوشەيى آبىشالومون يانينا گىلەن ددى: «ياشاسىن پادشاھ! ياشاسىن پادشاھ!»¹⁷ آبىشالوم خوشەيى ددى: «دوستونا اولان وفان بودور؟ نە اوچون دوستونلا گىنمەدئىن؟»¹⁸ خوشەيى آبىشالوم ددى: «خېر، من آنجاق رېئن، بۇ خالقىن، و بوتون ائسرايىتلەن آداملارىنinin سەچىدئىي آدامىن طرفىتىنە

آغساقاللارینا بو جور مصلحت وردی، من ده بله مصلحت وردئم.^{۱۶} اثنندی جلد داودون یانیندا آدام گئندرئن و او نا دیشین: «بو گجه چوئله، چایین داهاز پرئنده قالما، هر نه جور اولسا، چایین او بشری طرفنه کچ، يوخسا پادشاه او نونلا اولان بوتون خالق معو اولاچاقلار.»^{۱۷} یوناتانلا آختمعاص عین روگله قالیردیلار. بئر كنتر قىز گدئب اونلارا خبر ورزدی، اونلار دا گدئب بونو پادشاه داودا چاتىدىرىدیلار. اونا گئوره کى، شهر ائچننده گئرونە بىلمىزدئلر.^{۱۸} لاکىن بئر جاوان اونلارى گئروب اېشالوما خبر وردی. اونا گئوره ده یوناتانلا آختمعاص جىلد گدئب بخورئىمە اولان بئر آدامىن اوئىنە گىردىلر. بو آدامىن حيطىننە بئر قويو وار اندى. اونلار قويونون ائچننە گىردىلر.^{۱۹} او صاحبىتىن آروادى بئر اۇرتوك گۇتۇرۇپ قويونون آغزىنا دۇشەدى. اورايىا يارما تۈكۈدۈ كى، هچ بىر شى بىتلەمىتىن.^{۲۰} اېشالومون آداملارى بو اووه آروادىن یانيندا گلېپ دىئلر: «آختمعاص و یوناتان هارادا دىر؟» آرواد اونلارا دىدی: «چايى كچدىلر.» اونلار آختارماغا باشلايدىلار، لاکىن هچ كسى تاپا بىتلەمە يېب اورشىتمە قايتىدىلار.^{۲۱}

يوناتانلا آختمعاص قويودان چىخىدىلار و گدئب پادشاه داودا خبر وردىلر: «قالخىن، تز بو چايىدان كچىن، چونكى آختۇفول سېزىن ضىدائىزە مصلحت ورتب.»^{۲۲} داودون و یانيندا اولان بوتون خالق قالخىب اوردون چايىنى كچدىلر و سحر آچىلانا قدر چايى كچمەمىش آدام قالمادى.^{۲۳} آختۇفول گۈرنە كى، ائشلار اونون مصلحتىنە گۈرە ادىلەمە يېب، إشىشەيىنى پالانلاب يولا چىخىدى و اۋز شهرئە، اۋز اوئىنە گىتدى. او ائشلەئىنى نىظاما سالاندان سونرا، اۋۇنۇ آسيب اۋلۇردو و اونو آتاسىينىن قېئرئنە باسدىرىدىلار.^{۲۴}

وردى. آيا اونون وردئىي مصلحەتى عمل اىدەك؟ اگر يوخ، سىن نه مصلحتى گئورورسەن.»^۷ خوشەي أېشالوما دىدی: «آختۇفلىن بو دەن وردئىي مصلحتى ياخشى دىئل.»^۸ سونرا سۈزۈنە داوم وردى: «بىتلەرسەن كى، آتان و آداملارى جىنگاواردىل، اونلار چوئلە بالالارى توتولمۇش آىيى كىمى جىريپ يارتاندىلار. آتان موحارىبەتى تەجىرىپەلى دىئر و خالقلارا بئر يورە گجهنى سحر اتمز.^۹ باخ ائندى او ماغارالارىن بىرئىنە يَا دا آىرى بئر يورە گىزىلەنېش. ائلک حىملەتى سېزلىرىن قىريپلەنلار اولسا، هر اشىدىن دئىئەجك: «أېشالومون دالىنجا گەن خالقىن آراسىندا قىرغىن وار.»^{۱۰} حتاً آصلان اورەيى كىمى اورەيى اولان ائكىند اوغۇل دا بوندان كامىل اوزولوب أرىئەجك. چونكى بوتون ائسرايەل بىتلەر كى، آتان جىنگاوار بئر آدامدىر، اوننلا اولانلار آداملار دا جىسوردولار.^{۱۱} لاکىن من بلە مصلحت ورئم: داندان بىرىشىپا قدر بوتون ائسرايەللە لىر كى، دەنلىز كتارىنداكى قوم كىمى دىئرلر، سىن ئانىنى يېغىلىسىنلار و دۇيپوشە شخصىن سىن گەدەسەن.^{۱۲} داودون قالدىغى يىلرئىن بىرئىنە اونون اوستونە هوچوم گىشىپ تورپاغا دوشىن شەن كىمى اونلارىن اوستونە إله سېلىنەرئىك كى، نە اۋزو، نە دە كى یانىنداكى آداملاردان بئرى بلە، صاغ قالار.^{۱۳} اگر او بئر شەھەر چكىلەمىش اولسا، او زامان بوتون ائسرايەللە لىر شەھەر ائپلەر گىشىپ اورانى إله درەيە چكىپ آتاريق كى، اورادا بئر چىنچىل بله تاپىلماسىن.»^{۱۴} او واخت أېشالوملا بوتون ائسرايەللە لىر دىئلر: «اڭىلى خوشەيىن مصلحتى آختۇفلىن مصلحتىنى ياخشى دىر.» چونكى رب أېشالومون باشىينا فلاكتىرىمك اوچۇن، آختۇفلىن ياخشى مصلحتىنىن پۇزولماسىنا قرار ورمىشدى.^{۱۵}

إياتارا دىدی: «آختۇفلىن أېشالوما و ائسرايەل

یوز، مئن-مئن شهردن چیخدی.^۵ پادشاه یوآبا، ابشهه یه و ائته یه امر ادئب ددی: «مئن خاطرئمه او جاوان آبشاالوملا مولایم رفتار ادئن!» پادشاهین آبشاالومون حاقیندا بو باشچی لارا امر اتدئینی بوتون خالق اشتندی. ^۶ خالق چؤل، ائسرایلشن ضئنه دؤیوشه چیخدی و موحارئبه افرایشم میشه سئنه باش وردی.^۷ ائسرایللى لر اورادا داوددون آداملارى قاباغیندا مغلوب اولدولار، او گون او يرده بئیوک قیرغین اولدو، ائیرمی مئن نفر قیريلدى.^۸ اورادا اولان دؤیوش بوتون اطرافا ياييلدى و او گون قىلينجلا قيريلاتلاردان چوخ، میشه ده قيريانلار اولدو.
^۹ آبشاالوم داوددون آداملارىنا راست گلدی. او، قاطپرا مئنمئشىدی و قاطپر بئیوک بئر چۈل پوستهسى آغاچىينين سىخ بوداقلارى آلتىندان كېنەدە، آبشاالومون ساچى چۈل پوستهسى آغاچىينا ائلىنىشىدی. آلتىنداكى قاطپر يولونا داوام وردى، لاكتىن او، گۆيله ير آراسىندا آسيلى قالدى.

^{۱۰} بئر نفر بونو گۈرۈپ يوآبا خبر وردى: «باخ، آبشاالومو گۈرۈدمى، بىر چۈل پوستهسى آغاچىيدان آسىلىپ». ^{۱۱} يوآب اونا خبر ورن آداما ددى: «باخ، اگر اونو گۈرۈدون، بىس ئىھي اومنو اورادا وورۇپ يرە سىرمەدئن؟ او واخت من سنه اون پارا گوموش و بئر كم و زىدئم». ^{۱۲} آدام يوآبا ددى: «اووجوما مئن گوموش وئرلىسە بله، پادشاهين اوغلۇنما آل قالدىرمارام. چونكى پادشاهين سنه، ابشهه یه و ائته یه وردىي امرى قولاقلارىيمىزلا اشتىدىكى، «مئن خاطرئمه او جاوان آبشاالومو قورۇپون». ^{۱۳} اگر من خيانت ادئب اونون جانينى المىش اولىسايدىم، هىچ بئر شى پادشاهدان گىزلىن قالماز و سن اۋۇزون ده اۋۇزونو مندن اوزاق ساخالاردىن». ^{۱۴} يوآب ددى: «ستئنلە بله واخت هدر ادە بىتلەرم». آبشاالوم چۈل پوستهسى آغاچىينين ائچىنەدە حله صاغ انكىن، يوآب آئىنە

چايىنى كېدىلەر. ^{۲۵} آبشاالوم عىماسانى يوآبين يرئىئه قوشۇن باشچىسى قويىمۇشدو. عىماسانا ائسرايىللى يىتىرا آدلانان بئر آدامىن اوغلو ائدى كى، ناخاشىن قىزى آبىڭىلەن يانىنا گىزمىشىدی. آبىڭىل يوآبين آناسى ىرىپانىن باجىسى ائدى. ^{۲۶} ائسرايىللى لرلە آبشاالوم گىلعاد تورپاغىندا اوردوگاه قوردولار.

^{۲۷} داودود مەخەنايىمە گىلنە، عەمۇن اوغوللارينىن رېبا شهرىندن ناخاش اوغلو شوبى، لوبدىاردان ئەممى إل اوغلو ماكىر و روگىلەندەن گىلعادلى بىزىلەن داودولا يانىنداكى جاماعاتا دۇشكىلر، ئىنلىر، گىل قابالار، يىمك اوچجون بوغدا، آرپا، اون، قۇورۇغا، پاچلا، مرجئىمك و قۇورۇلموش دن، ^{۲۹} بىال، قايتىق، ائتكى پېتىرى و قويون گىزىدەلەر. چونكى دوشۇنوردولىر: «خالق چۈلە آج، يورغۇن و سوسوزدور».

آبشاالومون اۇلومو

داود يانىنداكى خالقى سايدى.
^{۱۸} اونلارىن اوستونە مئن باشى لار و يوزباشى لار تعىين اتدى. ^۲ داودود خالقى اوچ دستە يە بئۇلدو. بئرئىنجىشىنە يوآبى، ائكىنچىشىنە يوآبىن قارداشى ىرىپيا اوغلو آبىشە يى، اوچونجوسونە دە گەتنلى ائته یى باشچى اتدى. پادشاه خالقا ددى: «من اۋۇزم دە سىئىنلە برابىر دؤيوشە چىخاجاڭام». ^۳ لاكتىن خالق اوينا ددى: «يوخ، سىن دؤيوشە چىخماجا جاقسان، چونكى اگر بئز قاچساق، بئزە اھمىيەت ورمزلەر، يارىميمىز اوللىك بله، گىنە دە اھمىيەتى اولماز. لاكتىن سىن بئزئىم اون مىنئىمىزىن دە قىيەتلىسى سىن. بونا گۈرە داها ياخشىسى او دور كى، شەرەد قالىب بئزە كۆمك اتىمە يە حاضىر اولاسان». ^۴ پادشاه اونلارا ددى: «سىئىن گۈزۈنۈزەدە ياخشى سايىلان نە اولسا، اونو ادەرم». بله جە پادشاه دروازانىن يانىندا دايىندى و بوتون خالق يوز-

دووارا، دروازینین اوستونه چیخدی و باشینی قالدیریب گئردو کی، بشر آدام تک باشینا قاچیر. ^{۲۵} نۇوبىتچى قىشقىریب پادشاها خبر وردی. پادشاه ددى: «اگر او تک گلڭر، دەمەلى مۇژەد گىڭىر». آدام گىتىكچە ياخىنلاشىرىدى. ^{۲۶} سونرا نۇوبىتچى قاچان آپىرى بىر آدام گئردو و قاپىچى ياخىنلاشىرىدى: «باخ، تک باشینا قاچان داها بىر آدام دا گلڭر». پادشاه ددى: «او دا مۇژەد گىڭىر». ^{۲۷} نۇوبىتچى ددى: «منە گۈرە بىرئەجىشىنىن قاچىشى صادوق اوغلو أخىمەعىصىن قاچىشىنا بېنzechىر». پادشاه ددى: «او ياخشى آدامدىر، مۇژەد ائلە گلڭر».

^{۲۸} أخىمەعىص چىغىریب پادشاها ددى: «سالاماتلىقىدىر». سونرا پادشاها تعظىم ائدب اوزو اوستە يره دوشدو و ددى: «تارىن رب موبارك اولىسون كى، آغاڭم پادشاها آل قالدىريانلارى اونا تسلىم ائدب». ^{۲۹} پادشاه ددى: «آيا او جاوان آبىشالوم سالاماتدىر؟» أخىمەعىص جواب وردى: «يواپ پادشاھىن بىر قولونو و من قولونو گۈندەرن زامان گۈرددوم كى، اورادا بئۇيوك بىر قارىشىقلىق وار، لاكتىن نه اولدوغۇنۇ بىللەمدەم». ^{۳۰} پادشاه ددى: «چىڭىل، بىر ياندا دايىان». او دا چىڭىل بىر ياندا دايىاندى. ^{۳۱} باخ، كوشلو گلدى و ددى: «آغاڭم پادشاها مۇژەد وار! رب سە آرخا اولوب بو گون سىنى، سىئىن ضىئىئەن قالخانلارين ھامىسىنин آلتىدىن قورتارىب». ^{۳۲} او واخت پادشاھ كوشلويا ددى: «آيا او جاوان آبىشالوم سالاماتدىر؟» كوشلو جواب وردى: «قوى آغاڭم پادشاھىن دوشمنلىرى، پئىش نئيىتله سىئىن ضىئىئەن قالخانلارين ھامىسى او جاوان كىمئى اولىسون». ^{۳۳} پادشاه اىضىطراپىدان تىتىرىيەب دروازىنин اوستوندەكى اوتابقا قالخدى و آغلادى. قىدملەيېش بىلە دىشىرىدى: «اوجلۇم آبىشالوم، اوغلىم، اوغلىم آبىشالوم! كاش سىئىن يرئەنە من اۋلىيدىم، اوغلىم! اوغلىم! آسىندا اوتۇرمۇشىدۇ. نۇوبىتچى

اوج مئزراق آليپ اوونون سئىنە ساپلادى. ^{۱۵} يواپىن سىلاحلارىنى داشىيان اون نفر جاوان آدام آبىشالومو آحاطە اتىدلەر و اونو ووروب اولدوردولر.

^{۱۶} يواپ گىرەنای چالدى و قوشۇن اىسرايىتللىرى تعقىب اتمىكىن آل چىكى، چونكى يواپ بونا مانع اولدى. ^{۱۷} آبىشالومو گۈتۈرۈپ مېشەدەكى درئىن چوخورا آتدىلار و اوستونه بئۇيوك داش قالاغى يېغىدىلار. بوتون اىسرايىتللىرى لار قاچىب اۆز اولرئەن داغىلىشىدىلار. ^{۱۸} آبىشالوم حله صاغ ائكىن بىر سوتونو گۈتۈرۈپ اۋزو اوچون بىرپا اتىمىشىدى، چونكى دىئىرىدى: «آدىمى ياشادان بىر اوغلىم يوخدور». بىر سوتون پادشاھ درەستىنەدئر. بىلە جە آبىشالوم بىر سوتونا اۆز آدىنى قويىدۇ و بىر گونە قدر اونا آبىشالومون يادبودو دېتىلر.

داود آبىشالومون اولومونىندن خبر توپور

^{۱۹} او واخت صادوق اوغلو أخىمەعىص ددى: «قوى قاچىم، پادشاھا مۇژەد ورئىم كى، رب اونو دوشمنلىرىنىڭ ئىنلىنىن قورتارىب». ^{۲۰} آما يواپ ددى: «سەن بو گون مۇژەد چى اولمىيا جاقسان، مۇژەنەنى آيرى گون وررەسەن. بو گون ھەچ خبر آپارما، اونا گۈرە كى پادشاھىن اوغلى اولىوب». ^{۲۱} يواپ كوشلو كىشىئە ددى: «گەت، بوتون گۈرۈكلىرىنى پادشاھا خېر ور». كوشلو كىشى يواپىن قاباگىندا باش آيدى و قاچدى. ^{۲۲} صادوق اوغلو أخىمەعىص گەنەن يواپا ددى: «نه اولورسا-اولىسون، قوى من دە كوشلو كىشىشىن دالىنجا قاچىم». يواپ ددى: «نه اوچون قاچاسان، اوغلىم؟ گەنەن ئىچەرىنى اۋچون پادشاھ آلمىيا جاقسان». ^{۲۳} لاكتىن او ددى: «نه اولورسا-اولىسون، قاچاجاغام». يواپ دا ددى: «ياخشى، قاچ». أخىمەعىص درە يولو ائلە قاچىب كوشلو كىشىنى اۋتىدۇ.

^{۲۴} بو واخت داود آئچەرى و چۈل دروازالارىن آراسىندا اوتۇرمۇشىدۇ. نۇوبىتچى

بی‌آین داودا مزمّتی

۱۹

یوآبا دیبلدی: «باخ، پادشاه، آیشالوم اوچون یاس توتوب آغلاییر.»^۲ او گون ظفر خالق اوچون یاسا چورئلدى، چونکى بوتون خالق اشتىدى كى، پادشاه اوغلو اوچون یاس توتوب.^۳ او گون قوشون شهره اله قايتىدى كى، اله بىش، دؤيوشدن قاچان فرارى بىرى اوتنانديغىندان اوغرۇ كىمى قايدىير.^۴ پادشاه اوزونو اورتوب فريادلا چىغىريردى: «اوجلوم آبشاولوم، اى آبشاولوم، اوغلو!»^۵ او واخت يوآب اووه، پادشاهين يانينا گلئىب ددى: «بو گون بوتون قوللارينين اوزونو خجالالتىن قىزارتىدىن، اونلارىن اوزونو كى، سىنن جانىنى، اوغوللارينين، قىزلارىنин و جارئىھەلرئىن جانلارينى خىلاص اتدىلر.

^۶ چونكى سىندن نتفرت ادىرسىن. بو گون سىن آشكار سوئلتىرن نئفترت ادىرسىن. بو گون باشا دوشىدمى كى، اىگر آبشاولوم صاغ قالىب، بىز هامىمېز بو گون اۋلىسىدىكى، بوندان راضى قىاردىن. ^۷ آما اتدى قالخ، إشىيە گت و آداملارينلا محتلى دانىش. چونكى من ربئىن حاقي اوچون آند ائچىرم، خالقين قاباغينا چىخمايسان، بو گجه سىتلەن تك بىز نفر بله، قالماياچاق. بو دا سىن اوچون اوشاقلىقدان ائندىيە جك باشينا گلن موصىبتلىئن ھامىسىنidan بىز اولاچاق.^۸ بله جه پادشاه قالخىپ دروازادا اوتسوردو. بوتون خالقا خبر ورئىلدى كى، «باخ، پادشاه دروازا آغىرىدا اوتسوروب.» او واخت بوتون جاماعات پادشاهين حوضورونا گلدى. بو زامان ائسرايىتللى لرشن ھامىسى اۋز اولرئە داغىلمىشىدilar.

داودوون پادشاهلىغىنinin بىپاسى

^۹ ائسرايىلشىن بوتون قېتلەلرئىنده ھر كىس موباحىئە ادىب دىشىرىدى: «پادشاه بىزى

دوشمنلىرىمئزئن لىئىندن قورتاردى و فنلىشطلى لرشن لىئىندن خىلاص اتدى. ائندى آما آبشاولوما گۈئە او، بو اولكىدىن قاچىب. ^{۱۰} هر حالدا بىزە حاكتىم اولماق اوچون مسح اتدىئىمئز آبشاولوم دؤيووشىدە اوللوب. ائندى پادشاهى گرى قايتارماق بارىدە نئىھە ساكت قايلىسىنiz؟»^{۱۱}

^{۱۲} داودوون پادشاه کاهىن صادوق و کاهىن إبىياتارا بو خىرى گۈئىندرىئب ددى: «يهودا آغساقاللارينا دانىشىن و اونلارا بله دىئن: «پادشاهى اوئىنه قايتارماقدا سىئ نىھە أخира قايلىسىنiz؟» بوتون ائسرايىتلە گىزئ سۈز- صۈجىت پادشاهين قولاغينا چاتىپ. ^{۱۳} سىئ مىتم قارداشلاريم، آتىمدەن، سومويومدىنىئىز. بىس نىھە پادشاهى گرى قايتارماقدا أخира قايلىسىنiz؟» ^{۱۴} عماسايا دا دىئن كى، مىگر سىن ده مىتم آتىمدەن و سومويومدىن دىئلىسەن؟ قوى تارى منه بله سئىنى و بوندان بىرئىنى اتىسىن اگر سىن همىشە مىتم قاباگىمدا يوآبىن يرئەن قوشون باشچىسى اولماسان.» ^{۱۵} بله جه او، بوتون يەھودالى لارين اورەيىنى بىز نفر كىمى آله گىتىرىدى و اونلار پادشاهين يانينا آدام گۈئىندرىئب دىئلىر: «قايتىت، هم سىن هم ده بوتون آداملارين.» ^{۱۶} پادشاه گرى قايتىدى و اوردون چايىينا قدر گىلدى. يەھودالى لار پادشاهى پىشواز اتمك و اونو اوردون چايىنidan كچىرتىمك اوچون گىنگالا گىلدەلر.

^{۱۷} بەھۈئەمەن اولان بىنامەنتلى گىرائين اوغلو شىمعى دە يەھودا آداملارى ائلە بىرلەتكەدە پادشاه داودوون پىشوازىنا جىلد تىپەنئىب آشاغىي اىندى. ^{۱۸} اونون يانىدا بىنامەندىن مەن نفر و شاعول اوئىشىن خىندىتچىسى صىبا ائلە اون بىش اوغلو و ائىشىمى قولو وار ائدى. اونلار اوردون چايىنا طرف پادشاهين قاباغينا چىخىماغا تائىدىلر. ^{۱۹} سونرا پادشاهين عايىلەسەئىنى چايىدان كچىرتىمك اوچون و اونون گۈزۈنده خوش گۇروتىن ائشلەر اوچون

آیری بئر شىه لايىق دىئلگەن، سىن بو قولونو اۋۇز سوفۇرتىدە يىمك يېتىنلار آراسىندا قويىدون. آرتىق پادشاھدان بئر شى ئىستىمە يە نە حاقيم وار كى؟»^{۲۹} پادشاھ اونا ددى: «اۋۇز اشلىرىنى حاقيندا نە اوچۇن سۈزۈ اوزىزدىرسان؟ آرتىق قرار ورمىشىم؛ سىن و صىبا تورپاغى اۇز آرانيزدا بئولۇن». ^{۳۰} مېتھۇشت پادشاھا ددى: «اثندى كى پادشاھ اۋۇز اوئىنە سالامات گىلدى، قوي ھەشىي او گۇئۇرسۇن».

^{۳۱} گىلغىعادلى بېزىل لەبى روگەلەمدەن گلمىشدى. او دا اوردون چايبىنا قدر گىتدى كى، پادشاھى اوردون چايبىندان كچىرىتىشىن.^{۳۲} بېزىل لەبى هشتاد ياشىنا چاتىمىش و آرتىق قوجالمىشىدى. پادشاھ مەخەنائىمەدە قالان، زامان بېزىل لەبى اونون دولاناجاغىنى تامىن ئىتمىشدى، چونكى او چوخ بئويك بئر آدام ائىدى.^{۳۳} پادشاھ بېزىل لەبى ددى: «مەتمەلە برابر چايبى كچ، سىن كچەنەجىئى ئۆزۈملە اورشىلەمەدە تامىن ادەرم». ^{۳۴} بېزىل لەبى پادشاھا ددى: «مەگر عۇرمۇمدان نە قدر قالىپ كى، پادشاھلا برابر اورشىمە گىدئىم؟^{۳۵} مىتمەن بۇ گون هشتاد ياشىم وار، مەگر آرتىق ياخشىنى پىسدن آيىرا بىلەرم؟ بۇ قولون مەگر ھې يىدىيىشن، ئىچدىيىشن دادىنى بېتلىرى؟ كىشى و آرواد خانىندا لەرئىن سىسىنى مەگر اشىدە بىلەرم؟ بۇنا گۇرەد، نە اوچۇن بۇ قولون آغاڭ پادشاھا آرتىق يوك اولسىون؟^{۳۶} بۇ قولون آنچاق پادشاھلا اوردون چايبىنى كچىب. نە يە گۇرە پادشاھ منه بىلە پادشاھ ورسىن؟^{۳۷} قوى بۇ قولون قايدىسىن، قوى اۇز شهرتىمەدە، آتا-آنامىن قېتىئىتن يانىندا اۇلۇم. آما باخ، بۇ قولون كىمھامدىر، قوى كىمھام، آغاڭ پادشاھلا چايبى كچسىن و سىن دە گۆزۈنده خوش گۈرۈنەنى اونون اوچۇن ات.»^{۳۸} پادشاھ ددى: «كىمھام مەتمەلە برابر او تىيا كچەجىك، سىنچىن گۆزۈنده خوش اولانى اونون اوچۇن ادەجىم. مندىن طلب اتدىيەن ھەشىي سىنچىن اوچۇن ادەجىم». ^{۳۹} بۇتون خالق اوردون

داهاز يەردىن او تىايا-بۇ تىايا كچىدىل. گىرا اوغلو شىمعى، پادشاھىن اوردون چاينىنى كچن آن، اونون قاباگىندا يەر سەرئىلدى.^{۴۰} او، پادشاھا ددى: «قوى آغاڭ منى گوناھكار سايىمسىن و آغاڭ پادشاھ اورشىلەمەن چىخىدىيى گون بۇ قولونون اتدىيى سەھۋىنى اورەيىنە سالىب خاطىرلامايسىن. ^{۴۱} چونكى گوناھ اتدىيەنى بۇ قولون اۋۇز دە بىتلەر و باخ، بۇ گون آغاڭ پادشاھى پېشواز اتك اوچۇن، بۇتون يۈسۈف سىلىنندىن، ھامىدان اول من گلەمئىم».

^{۴۲} لاكتىن ىصرويا اوغلو أبىشە جاواب ورئب ددى: «مەگر شىمعى ربىن مىسح اتدىيەنە لەنت ياغىدىرىدىيى اوچۇن اۇلدۇرولەمەلى دىئەل؟»^{۴۳} داود ددى: «اي ىصرويا اوغوللارى، آخى سىنzech نە؟ نىئىه منه دوشمنچىنىڭ ادئرىشىتىز؟ بۇ گوندە مەگر اولاڭ كى، ائسرايىلەدە كىمەسىنى اۇلۇمە ورركى؟ مەگر من بىلمىرم كى، بۇ گون ائسرايىلەن پادشاھى منم؟^{۴۴} پادشاھ سۇنرا شىمعىيە ددى: «سن اۇلۇمە ورئىلەيمە جىكسىن». و بىلە جە پادشاھ اونا آند ئىچدى.

^{۴۵} شاعولۇن نۇرسى مېتھۇشت پادشاھى پېشواز اتىمە گىلدى. پادشاھ گەن گوندىن اوئىنە صاغ-سالامات قايدىان گونە قدر او، آياقلارينا باخمامايسىن، بىغىلارىنى كىسمەمەش و پاتارلارىنى يومامىشدى.^{۴۶} پادشاھين پېشوازينا اورشىلەمە گلن زامان پادشاھ اونا ددى: «مېتھۇشت، نىئىه سن دە مەتمەلە گىنەمە دىن؟»^{۴۷} مېتھۇشت جاواب ورئب ددى: «اي آغاڭ پادشاھ، خىلەتچەم منى آلداتدى، چونكى بۇ قولون دەمىشدى كى، ”پادشاھلا برابر گىتمەك اوچۇن إشىشە بىي پالانلاب اوسىتۇنە مېتىم». چونكى قولون علەل بئر آدامدىر.^{۴۸} لاكتىن خىلەتچەم آغاڭ پادشاھين قاباگىندا قولۇنا بۇھەتان آتدى. آما آغاڭ پادشاھ تارىينى مەلە بىي كىمەتلىر. ائىدى سىنچىن گۆزۈنده نە خوشىدور، منه ات.^{۴۹} آتامىن بۇتون ىوي آغاڭ پادشاھىن قاباگىندا اۇلۇمدىن

^۳ داود پادشاه اورشلئمده کی اوئنه گدئب اون آروادى، اوی حفظ اتمک اوچون ساخلا迪غى جارىيەلرى گۇئىرۇب اوز نظارتى آلتىندا ساخلادى و اونلارين ياشايىشىنى تامىن اتدى، لاكتن يانلارينا گىژمەدى. اوئنه قدر بى آزادلار دول كىمى قالىب باخلى ساخلاندىلار.

^۴ پادشاه عamasaya ددى: «اوج گون عرضىندە يەھوپلى لارى مىتم يانىما چاغىر و اۋزون دە بورادا اول. ^۵ عamasا يەھوپلى لارى بئر يەھوپلى لارى مىتم يانىما چاغىر و اۋزون دە بورادا اول. ^۶ داود اېشىھە ددى: «ائىندى اونون اوچون تعىشىن اولوننان واختىدا گرى قايتىمادى. ^۷ داود اېشىھە ددى: «ائىندى بىكىرى اوغلو شىبع بئرە آبىشالومدان داها چوخ زىيان ووراجاق. سىن آغانىن قوللارينى گۇئۇر، اونو تعقىب اتمەيدە گت. يوخسا او اۋزونە قالا دووارلى شەھرلە تاپار و گۆزۈمۈزدن قاچار. ^۸ بىلە جە يوايىن آداملارى، كېتلى لەلە پەتلەلى لە و بوتون جنگاولۇر اورشلئمدىن چىخدىلار كى، بىكىرى اوغلو شىبعى تعقىب اتسىنلار.

^۸ اونلار گەبۈونىداكى بئۈيۈك قايانىن يانىندا اولاندا، عamasas اونلارين پىشىزايىنا گىلدى. يواپ دؤيوش پالتارىنى گىيمىشىدى و پالتارىنن اوستوندە كىمرى وار اندى. كمرئە باغلى قىينىندا اولان بئر قىلىنج بلتىنە اندى. او قاباغا گىدرگەن قىلىنج قىينىندان چىخدى.

^۹ يواپ عamasaya ددى: «قارداشىم، آيا ياخشى سان؟» سونرا يواپ صاغ ئالە عamasanin ساقالىندان يايپىشىدى كى، اونو اۋپىسون. ^{۱۰} آما عamasas يوايىن سول آئىنە كى قىلىنجا اهمىت ورمەدى. يواپ قىلىنجى ئالە عamasanin قارنىندان ووروب باغىرساقلارىنى يەھوپلى لارى، ئاكىنجى ضربە يە احتىجاج قالىمدادان عamasas اوللار. سونرا يواپ و قارداشى اېشى بىكىرى اوغلو شىبعى تعقىب اتسىنلار. ^{۱۱} يوايىن آداملارىندان بئرى اونون يانىندا دوروب ددى: «كىم يواپدان راضى دىر، كەم

چايىنى كچدى. پادشاه دا چايى كچدى. سونرا پادشاه بىزىل لەبى اۋپىدو و اونا بىرگە وردى. او دا اوئرئەن قايتىدى.

^{۱۰} پادشاه گىلگالا طرف گەتىدى و كىمەماد دا اونونلا بىرلەتكەدە گەتىدى. بوتون يەھوپلى خالقى و ائسرايەل خالقىنин يارىسى پادشاھى مۇشائىعەت ادئردى. ^{۱۱} بوتون ائسرايەللە لە پادشاھىن يانىنا گلېش، پادشاھا ددىلە: «نه اوچون قارداشىمىز يەھوپلى لار سىنى اوغورلا دىلار؟» نە اوچون پادشاھلا عايىلە سىنى و يانىنداكى بوتون آداملارى اوردون چايىندان كېچترىدىلە؟ ^{۱۲} بوتون يەھوپلى لار ائسرايەللە لە جاواب وردىلە: «چونكى پادشاھ ياخىن قوحومۇزدور. نىئە بوندان بىلە قىضىلە ئىتىشتىز؟ مەگر بىز پادشاھ شۇتونا بئر شى يەنىشتىك؟ و يَا پادشاھ بئرە مەگر بئر ھەئىيە ورئب؟» ^{۱۳} ائسرايەللە لە يەھوپلى لارا جاواب وردى ددىلە: «پادشاھ بئرە سىزىن اون قات آرتىق ياخىنديرى، اونون اوچون داوددا بئرئە سىزىن دە آرتىق حاقيمىز وار. بىس نىئە بئرە حقارتەلە باخىرىسىنىز؟ مەگر اول بىز دېئىلەك كى، پادشاھى گرى قايتارماقدان سۈرەتتى ئەتدىك؟» لاكتن يەھوپلى لارىن سۈزلىرى ائسرايەللە لرئىن سۈرلەتىن داها مۇھىمم و آجى اىدى.

پىنامئلى شىبعىن قىيامى

۲۰ الله بى زامانلار بىنامئلى بىكىرى اوغلو شىبع آدیندا دېئىر بئر آدام تصادوفن گىلگالدا اىدى. او، گەمناى چالىب ددى: «بئرئە داوددا رابنەتە مىئز قالمايىب. يەسەنتن اوغلۇندا هەچ بىر پايىمىز يوخىدۇر! اى ئاسرايەللە لە، ھامىنىز اوئىنە دۇئون!» ^۲ بوتون شىبعىن دالىنجا گەتىلەر. لاكتن يەھوپلى لار، پادشاھلارى داوددا صادق قالىب اوردون چايىندا اورشلئمە قدر اونو مۇشائىعەت اتدىلەر.

پادشاهین ضئیّنه عوصیان قالدیریب. فقط اونو بزه ورئن، من ده بو شهردن چکنلهرم.» آرواد یوآبا ددى: «باخ، اونون باشی، شهر دواواریندان سنه آتیلاجاق.» ۲۲ آرواد آغیلی ترپه نسب خالقینین یانینا گتدی. اونلار دا بشکری اوغلو شیعشن باشینی کسب یوآبا آتیدیلار. بوندان سونرا یوآب شیپور چالدی و قوشون شهرئن موحاصره شئندن چکنلهردی. هامی افز اوئنه قاییتدی. یوآب دا اورشلئم، پادشاهین یانینا قاییتدی.

۲۳ یوآب بتون ائسراييل قولشونون باشچیسى ائدى. پھوياداعين اوغلو بٽايا كرتللى لرئن و بٽلتلى لرئن باشچىسى ائدى. ۲۴ آدورام ائجبارى اشچىئرئن باشچىسى و آخئلود اوغللو پھوشاط دا سالنامەچى ائدى. ۲۵ شیوا شىزه، صادوق و إبیاتار دا كاهئن ائدئلر، ۲۶ ياعئرىلى عثرا دا داودون كاهئنى ائدى.

گىبعونلولارين ئئصادىسى

۲۱ داودون دؤوروندە اوج ائل دالبادال قىتىقى اولدو. داود بونا گۈرە رېدىن مصلحت ائستەدى. رب ددى: «بو قىتىقى شاعولو و اونون قان تۈگن نىلسەننە گۈرەدئىر. چونكى او، گىبعونلولارى اۇلدوردو.» ۲ پادشاه گىبعونلولارى چاغىردى و اونلارلا دانىشدى. (گىبعونلولار ائسراييل اۇلدادرارى دىئىلەتلەر. ٳمورلولاردان صاغ قالان بئر خالق ائدئلر کى، ائسرايىللە لر اونلارلا عهد باغلامىشىدilar. لاكىن شاعولو ائسراييل و يهوديا اولان قىرىتى اوزوندن اونلارى يوخ اتمە يە جەھەد اتمىشدى). ۳ داودو گىبعونلولارا ددى: «سېئر ئۆچۈن من نە اده بىئەرم؟ ادئلن بو گۇناھى نە ائلە تمىزلە يە بىئەرم؟ كى، سېئر رېئن ائرثىشە برکت ورەسەئىنئز؟» ۴ گىبعونلولار اونا دىئلر: «شاعوللا اونون نىلسەنن دىئل. لاكىن إفرايمەن داغلىقى بؤلگەسەئىن دىئلەك. ائسرايىللە بئرئىنى اۇلومە ورمك دە

داودون طرفىنده دئر، يوآبىن دالينجا گلىشىن.» ۱۲ لاكىن عماسا اصلى يولون اورتاسىندا قان ائچىنده اوزوردو. يوآبىن طرفدارى اولان بو آدام گۈردو كى، عماسانين جىسىتىن يانينا گلن هر كس دايانيir. خالقين داياندىغىنى گۈردىو يو اچچون جىسى اصلى يولدان گۈرتوروب چۈلە آپاردى و اوستونه بئر پالنار آتدى. ۱۳ عماسانين جىسى اصلى يولدان گۈرتورولو دوكىدە، هامى يوآبىن دالينجا گىتلەر كى، بشکری اوغلو شىبىعى تعقىب اتسئنلر.

۱۴ شىبىع بوتون ائسراييل قېتىلەر لەئىتنىن اچچەرئىتىن دايلە، حىتا بىت مەتكا و بوتون بىئەم دئىبارلارينا قدر كىچدى و بوتون جامامات يېغىلېپ اونون دالينجا گتدى. ۱۵ يوآبىن يانىندا كى بوتون خالق گلەن شىبىعىن قالدىغى آپل بىت مەتكا شهرئى موحاصىرە يە آلدىلار و شهر دواوارينا ضئىد دايانان بئر تورپاق يېغىنى قوردولار و دووارى يېخىماغا باشلايدىلار.

۱۶ بئر آغىلى آرواد شهردن قىشقىرېب ددى: «قولاق آسىن! قولاق آسىن! خاھىش ادئرم، يوآبا دىئن: «بۇرما ياخىنلاشاندا آرواد وار.» ۱۷ يوآب اونا ياخىنلاشاندا آرواد سوروشىدو: «يوآب سىنسىن؟» او جاواب وردى: «بلى، منم.» آرواد اونا ددى: «سن بۇ كىنڑىتىن سۆزۈنە قولاق آس.» يوآب ددى: «اشىدئرم.» ۱۸ آرواد سۆزۈنە داوام وردى: «قدىم زامانلاردا دئيردئلر «أىلەدە مصلحت آلەن.» و داعونى بىلە حل ادەردىلر. ۱۹ من صولح سۆن و ائسرايىلە وفالى آداملاردان بئرئىم. سن ائستەيئرسىن كى، ائسرايىلەدە شهرلەن آناسى اولان بئر شهرى داغىداسان. نە اوچون ائستەيئرسىن كى، رېئن ائرثىنى محوا ادەسىن؟» ۲۰ يوآب جاواب وردى: «ائراق اولسۇن، مندىن ائراق اولسۇن كى، داغىتىماق و يا محو اتمك نىتىتىنە اولام! ۲۱ مطلب بىلە دىئل. لاكىن إفرايمەن داغلىقى بؤلگەسەئىن بشکرى اوغلو شىبىع آدىلى بئر آدام، داود

بئزئم ائختىياريمىزدا دىئل». داود ددى: «سائز نه دېيەستىن، اوئو ادەرم.^{۱۵} اوئنلار پادشاها دىئلر: «بىزى قىریپ مەحو ادن و ائسىرايىل اراضىستىنە قالماقام اوچۇن بىزە قىصد قوران آدامىن اۋۇلادلاريندان^{۱۶} يىدى نفر بىزە ورلەشىن. بىز ده رېشىن سەجىئى شاعولون گىبعا شهرئىندا، اوئنلارى رېشىن حوضوروندا آساجايقىق». پادشاه ددى: «من اوئنلارى سىزە ورەرم». ^{۱۷} لاكىن پادشاه شاعول اوغلو يوناتان اوغلو مەفېشىتى اوئنلارين آڭىنە ورمەدى، چونكى رېشىن حوضوروندا شاعول اوغلو يوناتانا آند ائچمىشتى. ^{۱۸} بله جە پادشاه آيا قىزى رئصىپانىن اىكى اوغلو نۇ يعنى شاعولدان دوغىدۇغو ارمۇنى ائلە مەفېشىتى، بئر ده شاعولون قىزى مەرابىن مەخولالى بېزىل لەمى اوغلو ئەدرى الدەن دوغىدۇغو بش اوغلو نۇ گۈتوردو^{۱۹} و اوئنلارى گىبعونلولارا تىلىم اتدى. گىبعونلولار اوئنلارى رېشىن حوضوروندا، داغىين اوستۇندا آسىدىلار و يىدئىسى ده بېرلەتكەدە اۋلادو. اوئنلار بئچىن واختىينىن اىلک گۇنلەرنىدە، آرپا بئچىنى باشلانىشىتىدا اۋلادورولدولر.

ائسرايىللەر لرئىن فەلىئسطىلى غولا بىزەر آداملا라 دؤيوشو (ساں ۲۰-۴-۸)

^{۱۵} گىنە فەلىئسطىلى لرئىن ائسرايىللەر لە دؤيوشو اوللادۇ. داودو آداملارى ائلە بېرلەتكەدە دؤيوشە گىتدى. اوئنلار فەلىئسطىلى لرلە دؤيوشىرىگەن داودو يورولىدۇ. ^{۱۶} رافا اۋلادلاريندان يىشىبىپنوب بو نېتىدە ائدى كى، داودو اۋلدورسون. اوئون نىزەستىن باشى اوج يوز شىكَل^{*} آغىرلىغىندا بورونجىدىن ائدى و بىلەن تەزە قىلىنجى باغلامىشىدى. ^{۱۷} لاكىن صىروپا اوغلو أبىشەمى داودو دۇن كۆمەيىنەن چاتدى و بو فەلىئسطىلەنى ووروب اۋلدوردو. او زامان داودو دون آداملارى اوئا آند ائچىب دىئلر: «بىر داها سىن بىزئىملە بىر دؤيوشە چىخىما كى، ائسرايىلشىن چىرايغىنى سۈندۈرمىيەسىن».

^{۱۸} بوندان سونرا گىنە فەلىئسطىلى لرلە گوبدا دؤيوش اوللادۇ. او زامان خوشالى سىتە كە، رافا اۋلادلاريندان صەفى اۋلدوردو. ^{۱۹} گىنە فەلىئسطىلى لرلە گوبدا دؤيوش اوللادۇ و بىتلىجمىلى يەعرە اورىگەمىن اوغلو إلخانان، گىتلى گولياتى اۋلدوردو. گولياتىن نىزەستىن

بئزئم ائختىياريمىزدا دىئل». داود ددى: «سائز نه دېيەستىن، اوئو ادەرم.^{۱۵} اوئنلار پادشاها دىئلر: «بىزى قىریپ مەحو ادن و ائسىرايىل اراضىستىنە قالماقام اوچۇن بىزە قىصد قوران آدامىن اۋۇلادلاريندان^{۱۶} يىدى نفر بىزە ورلەشىن. بىز ده رېشىن سەجىئى شاعولون گىبعا شهرئىندا، اوئنلارى رېشىن حوضوروندا آساجايقىق». پادشاه ددى: «من اوئنلارى سىزە ورەرم». ^{۱۷} لاكىن پادشاه شاعول اوغلو يوناتان اوغلو مەفېشىتى اوئنلارين آڭىنە ورمەدى، چونكى رېشىن حوضوروندا شاعول اوغلو يوناتانا آند ائچمىشتى. ^{۱۸} بله جە پادشاه آيا قىزى رئصىپانىن اىكى اوغلو نۇ يعنى شاعولدان دوغىدۇغو ارمۇنى ائلە مەفېشىتى، بئر ده شاعولون قىزى مەرابىن مەخولالى بېزىل لەمى اوغلو ئەدرى الدەن دوغىدۇغو بش اوغلو نۇ گۈتوردو^{۱۹} و اوئنلارى گىبعونلولارا تىلىم اتدى. گىبعونلولار اوئنلارى رېشىن حوضوروندا، داغىين اوستۇندا آسىدىلار و يىدئىسى ده بېرلەتكەدە اۋلادو. اوئنلار بئچىن واختىينىن اىلک گۇنلەرنىدە، آرپا بئچىنى باشلانىشىتىدا اۋلادورولدولر.

^{۱۰} آيائىن قىزى رئصىپا چول گۈتوروب اۋزو اوچۇن بئر قایا اوستۇنە سەردى. بئچىن مۇوسومونون باشلانىشىندا ياغىش مۇوسومونە جىك رئصىپا اورادا فالىب اوئنلارين مېيتلەرنى گۈندوز گۈيىدەكى قوشلاردان، گىجە دە وحشى حيوانلارдан قورودو. ^{۱۱} شاعولون جارئىيەسى آيا قىزى رئصىپانىن ائدىيى بىو ائشى داوددا خېر وردىئلر. ^{۱۲} داود دگەن بىشاعولون سوموكىلەنى و اوغلو يوناتانين سوموكىلەنى يايش گىلەعاد اھالىسىندا آلدى. فەلىئسطىلى لر گىلەعادا شاعولو اۋلدوردو كىرى كون اوئنلارين جىسدەرلەنى بىتىشە آن ميدانىدا

۸ او زامان ير لرزه يه دوشدو، تئتره دى،
 گئيلر پايلاريندان اسېردىلر،
 تئتره يېردىلر، چونكى او قىضىلىنىشدى.

۹ اونون بورونىندان دومان قالخدى،
 آغزىنidan ياندىريپ ياخان اود چىخدى،
 كۆز كۈمورلى اوندان توتوشدولار.

۱۰ رب، گۈئىلىرى يارىپ إندى.
 قارا بولودلار اونون آياقلارى آلتىندا اىدئلر.

۱۱ رب گۈرۈبا منشى اوجدو،
 ېل قانادلارى اوستوندە گۈرونندو.

۱۲ اطرافىنى ئولۇمته بورودو،
 سولارين يېغىنى، گۈييون قارا بولودلارينى.

۱۳ اونون پارىلدايان حوضوروندان اودلو
 كۆزلى دوشوب آلولاندى.

۱۴ رب گۈيدىن گورلادى،
 او جالاردا اولاتىن سىسى سىلسىنلى.

۱۵ او خالارىنى آتىپ اونلارى داغىتىدى،
 شىممشە يېنى چاخدىريپ اونلارى سىرسىم
 اتدى.

۱۶ رېكىن تىپھەندىن،
 بورونون نفسىشىن ووروشوندان،
 دەنەزلىئىن دىئى گۈرونندو،
 دونيانىن بونۇورەلرى آچىلدى.

۱۷ رب اوجالارдан آلتىنلى اوزادىب منى توتدو،
 منى او درئىن سولاردان چىخارتدى.

۱۸ قودرتلى دوشىمىلدەن منى قورتاردى؛
 مەندى نىفترت ادنلەرن كى، اونلارا گوجوم
 چاتميردى.

۱۹ بىالى گۈنومدە ضىئىتمە قالخىلار،
 لاكتىن رب منه داياق اولدو.

۲۰ منى گېنىشلەيە چىخاردىب قورتاردى،
 چونكى مەندى خوشلاندى.

۲۱ رب صالحلىئىمە گۈرە اجرئىمى ورئب،
 آل لرئىمەن پاكلىغىنин موتابىقىتىدە منه
 عوض ورئب.

ساپى توخوجو دىزگاهىنин آرئىش آغاچى بويدا
 ائدى. ۲۰ گىتىدە گىتنە موحارىتىه باش وردى.
 او رادا او جابىوى بىز آدام وار ائدى كى، او دا
 رافا اۇولادلاريندان ائدى. بو آدامىن اللىرى و
 آياقلارى آتى بارماقلى ائدى؛ آئىشمى دؤرد
 بارماقلى وار ائدى. ۲۱ او، اشىرىيەلە میدان
 او خودو. اونو داودودون قارداشى شىمما او غلو
 يۇناتان اۇلدوردو. ۲۲ بو دۇرد كىشى رافا
 اۇولادلاريندان اولوب گىتىدە دوغولموشدولار.
 اونلار داودودون و اونون آداملارىنин آلى اىلە
 قىرىپىلدىلار.

داودودون ظفر مزمورو

(مزمور) ۱۸

۲۲

رب داودو بوتون دوشىمنلىئىن
 و شاعولون آلتىندا قورتاراندا،
 داود بۇ نىغمەنىن سۆزلىئىنى رېب ددى؛
 او بله او خودو؛
 «مېڭ قايام، مېڭ قالام، مېڭ قورتارىجىم
 ربىئر.»

۳ تارىيم قايامدىر، اونا پناه آپارىرام،
 او دور قالخانىم، گوجلو خىلاصكارىم،
 بورجوم، سىغىناجاق پېرئم.
 خىلاصكارىم؛ سىن منى قىدارلىق آلتىندا
 قورتارىرسان!

۴ حىملەر لايىق اولان رېبى چاغىريرام،
 دوشىمنلىئىمەن خىلاص اولورام.
 ۵ اۇلۇم شېھەلرى اطرافيما دولاشدى،
 هلاكت سللىرى منى قورخوتىدۇ.
 ۶ اۇلولۇر دىئارىين اپلىرى اطرافيما سارىلدى،
 اۇلۇم تلمىلرى قاباگىمما چىخىدى.
 ۷ سىخىتىيم اىچىننە رېبى چاغىریديم،
 تارىيما يالواردىم.
 او، معبدىندا سىسمى اشتىدى،
 كۆمك ائستەين فرياديم اونون قولاغينا
 يېشىشىدى.

- ۳۷ آتدیغیم قدملرئن يرئى گىشىلتىئن كى،
آياقلاريم سوروشمهشىن.
- ۳۸ دوشمنلىرىنى قووالاديم، اونلارى قىridيم،
اونلار محو اولاناجاق، گرى قايىتماديم.
- ۳۹ اونلارى آزىب قورتارديم، الله كى، قالخا
پىلەمدەتلەر،
- اونلار آياقلاريمين آلتىنا دوشدولر.
- ۴۰ موحارىئه اوچون منى قووته
سېلاحلاندىريان سىنسىن؛
منه ضىئد اولانلارى آياغىمین آلتىنا
سالدىن،
- ۴۱ دوشمنلىرىنىن آرخاسىنى منه دۇندىرىئن،
مندىن نىفترت ادنلىرى محو اتىئم.
- ۴۲ گۆمك اوچون باغيرىدىلار، لاكتىن اونلارىن
دادىنا يېتىشىن هېچ كىس يوخ ائدى،
ربى چاغىرىدىلار، لاكتىن اونلارا جاواب
ورەمەدى.
- ۴۳ سۈنرا اونلارى يerde كى توز كىمى
دا غىتىديم،
كۆچەلرئن پالچىغى كىمى تاپدالاديم.
- ۴۴ خالقىمین چككىشىمەسىنندن منى
قورتاريسان،
مئلتىلەرنى رىيىش قويوبسان،
اله كى، تانىمايدىغىم خالق دا منه قوللوق
ادئر.
- ۴۵ ياداللى لر منه بويون آيشىلر.
سېسمىي اشىئىدە مندىن اىطاعت ادئلر.
- ۴۶ اوزكىلى اوزلولور،
قالالاريندان تىترەيە-تىترەيە اشىئىھ
چىخىرلار.
- ۴۷ رب دئرى دئر، مئمۇ قاياما حمد اولسون!
قورتولوش قايم، مئمۇ تاريم اوجالسىن!
- ۴۸ اىنتىقامىيى آلان تارى دىر،
خالقلارى منه موطئع ادن، او دور.
- ۴۹ او منى دوشمن اىچىتىن چىخاردىر،

- ۲۲ چونكى ربئىن يوللارىنى توتموشام،
تارىما عوصيان اتمەمەشىم.
- ۲۳ اونون ھامى ئۆكمىلرئى قاباغىما قويوموشام،
اونون امرلىرىنىن ائطاعتىندن چىخىمامىشام.
- ۲۴ اونون گۆزونون قاباغىندا كاماللا ياشامىشام،
اۆزۈمۈو تەصىردىن ساخلامىشام.
- ۲۵ رب صالحنىئەمە گۈرە،
گۆزونون قاباغىندا تمىزلىشىمئىن
موطابقىنىدە منه عوض ورئب.
- ۲۶ سەنە وفالى قالانا، اۆزۈنۈ وفالى گۈرسىدئىرسىن،
كاماللا ياشيان آداما، اۆزۈنۈ كامىل
گۈرسىدئىرسىن.
- ۲۷ پاك آداما اۆزۈنۈ پاك گۈرسىدئىرسىن،
لاكتىن آيرى آدامىن قاباغىنى آلىرسان.
- ۲۸ فاغىر آدامالارا نىجات ورئىسىن،
لۇوغالالارا گۆز قويورسان، اونلارى
آلجالدىرسان.
- ۲۹ يارب، سەن مىئمۇ چىراغىمisan،
قارانلىغىمەي اشىيغا دۇندىرن، رب تارىمدىر.
- ۳۰ سىئىلە بىر قوشۇنو آزىرم،
تارىملا دووار اوستۇندن اوچارام.
- ۳۱ تارىينىن يولو كامىلدەر،
رب اونا پىناھ گىتىن ھركىسە قالخاندىر.
- ۳۲ رىبدن باشقۇا تارى كىمدىر؟
بىئرئەم تارىدەن ساوايى قایا كىمدىر؟
- ۳۳ تارى قالامدىر،
مئمۇ يولومۇ او، كامىل ادئر.
- ۳۴ آياقلارىمە مارال آياقلارى كىمى ادئر،
اوجا يىرلەدە منى بىر دوردورور.
- ۳۵ ئۆلرئىمە دەيپۈشىمك اوچون تعلمۇم ورئى،
قوللارىم بورونج كامانى دا آيئر.
- ۳۶ سەن منه نىجاتىنин قالخانىنى ورئىسىن،
عەنناتىشىن منى بېرىيوك ادئب.

^۶ بتوون دَيَرْسِنْ آداملا رئىشكانلار كىمى
آتىلاجاقلار،

چونكى اونلارى هىچ كىم آلتىنده توتا
بئلەم.

⁷ لاكتىن اونلارا توخوننانلار
دمىرلە، نزە سابىي ائله
سەئالاحازىمىلى دىرلار.
دَيَرْسِنْلر پىرىئنده جە كامىل
ياندىريلاجاقلار.

داوودون انگىند دؤيوشچولرى

(۴۱-۱۱:۱۰)

⁸ داوجودون انگىند دؤيوشچولئىن آدلارى
بلەدئىر: تَخَكِّمُونُلو يوشپ بىشىت، اوچ
انگىندىن * باشچىسى ائدى. او، نزەستىنى
قالدىريپ بىش ھوجومدا سىڭىز يوز نفرى
ورورب اۋلدۇرمۇشدو.

⁹ اوندان سونرا آخرخ نىسلەندىن دودو اوغلو^۱
إِعازار ائدى. او، دؤيوش اوچون اورادا
يېغىيان فىلئسطىلى لەر ميدان اوخوناندا،
داوودون يانىنداكى اوچ انگىندىن بىرى
ائدى. ائسرايىتللى لر دؤيوش میدانىندان
گىرئىه چككىلەندە ^{۱۰} إِعازار مۇحكىم دايىاندى
و قىلىنج چككىڭ اللى طاقتىن دوشىنە قدر
فىلئسطىلى لرى قىردى و قىلىنج آلتىن يايپىشىدى.
رب او گون ائسرايىتللى لەر بؤيۈك ظفر وردى.
ائسرايىتللى لر اونون دالىنجا آنچاق تالان مالى
گۇئىرۇمك اوچون قايتىدىلار.

¹¹ اوندان سونرا هارارلى آگە اوغلو شما
ائدى. فىلئسطىلى لر مَرْجَنَمَكَ آكىتلن بىر زمى
ساخەسئىنن يانىندا يېغىلىمىشدىلار. خالق
فىلئسطىلى لرئ قاباغىنidan قاچىدى. ^{۱۲} لاكتىن
شما زمئىن اورتاسىندا دوروب اورانى قورودو
و فىلئسطىلى لرى قىردى. رب ائسرايىتللى لەر
بؤيۈك بىش ظفر وردى.

ضىئىئەم قالخانلاردان منى چوخ
اوجالدىيisan،

قدار آدامدان منى خىلاص ادئسىن.
^{۱۰} اونا گۇرە دە، يارب، مئلتلىر آراسىندا سەنە

شوكور ادئم،
سەن ئادىنا پېستىش نەممەلرى
اوخوياجاغام.

^{۱۱} رب پادشاھينا بؤيۈك ظفلرلورئ،
مسح اتدىئىنە سوگى گۇرسىدئىر.
داوودا و اونون نىسلەنە، ابىدە كىمى.

داوودون آخر سۆزلىرى

داوودون آخر سۆزلىرى بونلاردىر:
^{۲۳} يىسە اوغلو داود دىئر!

تارىين اوجالتدىيغى آدام،
يعقوبىون تارىيسىنин مسح اتدىئىي،
ائسرايىتلەن شەرىئ مزمور شاعىرى بىلە
دىئر:

^۲ رېئن روحۇ مىتم واسئطىملە ددى؛
اونون سۆزو دىئىمەن اوستوندە ائدى.

^۳ ائسرايىتلەن تارىيسى بىلە ددى؛
ائنسانلار اوستوندە دوغۇلوقلا حۆكم
سورن آدام،

تارىين قورخوسو ائله حۆكم سورن آدام،
^۴ بولودسوز گۈيەدە، گون دوغارگەن صوبىح
شققى كىمندەر؛
شوعاسى ياغىشىدان سونرا يىردىن تزە اوت
بىتتەرئ.

^۵ مىگر مىتم إوئىم تارى ائله بىلە دىئل؟
چونكى او مىتمەلە ابدى عەهد باغلايىب،
كامىل و تام تامىناتلى عەهد باغلايىب،
مىگر قورتۇلۇشومو، مىگر آرزو مو تام
حياتا كچىرتىمىز؟

۲۲ بونلارى پھوياداع اوغلو بٽايا اتدى. بونا گۈرە ده اونون «اوج ائگىن» قدر شۇئەرتى وار ائدى. ۲۳ او، «اوتوز ائگىن» آراسىندا مشھور ائدى، لاكتىن او اوج ائگىنە يىشىمىزدى. داودو اونو اۆز كىشكچىتلەنە باشچى قويido.

۲۴ اوتوز ائگىنەن آراسىندا اولانلار: يوايىن قارداشى عساهىلى، بىتلىجمى دودو اوغلو الخانان، ۲۵ خىرولو شىما و ئىتقا، ۲۶ پاصلۇ خىلىص، تىقوعەلى ئىشقىش اوغلو عثرا، ۲۷ عنانوتلۇ آپنىعزىز، خوشالى مبۇئى، ۲۸ آخوخلۇ صالمۇن، نظوفالى مەھرى، ۲۹ نظوفالى بىعنا اوغلو خىلب، بىنامىن اولادلاريندان گىئبعالى رئىھى اوغلو ائتھى، ۳۰ پېرغاپلۇ بٽانيا، گاغاش درەرلەنەن هەندىدە، ۳۱ عربالى آبى علابون، بىرخوملو عەزمىوت، ۳۲ شەلعلۇنلو إل يېخب، ياشىشىن اوغۇللارى، يوباتان، ۳۳ ھەراري شىما، آرارلى شارار اوغلو اخشا، ۳۴ مەعكالى آخسبىسى اوغلو ئىنطىلەت، گىتلەلۇ احىتىفول اوغلو ئىلعام، ۳۵ كىرمەلى خىصرەت، آزبىلى پەھەرەت، ۳۶ صوبالى ناتان اوغلو يىڭىل، جادلى بانى، ۳۷ ئەممونلو چىلىق، چىرويا اوغلو يوايىن سىلاحدارى اولان بېرۇتلى تەحرەتى، ۳۸ يېشىلى عثرا و يېشىلى گارب، ۳۹ خىتلە ئورئى. ھامىسى بىرلەشكەدە اوتوز يىدى نفر ائدەلەر.

داودوون خالقى سىيahi يا آلماسى (ساىل. ۲۱-۲۷)

۲۳ رېئىن قضبى گىنە ائسرايىتلەن ضىئىئەنە آلولاندى و داودو اونلارين ضىئىئەنە تەرىئىك ادئب ددى: «گت، ائسرايىتلەلر لەل يەھودىلى لارى ساي». ۲ پادشاھ يانىنداكى قوشون باشچىسى يوايىا ددى: «ائىدى داندان بىر شىبائىا قدر ائسرايىتلەن بوتون قېبىلەلرى آراسىندا دولانىن و خالقى سىيahi يا آلين كى، سايىنى بىثلەم». ۳ لاكتىن يواياب پادشاھا ددى: «قوى تارىن رب بى خالقا اولدوقلاريندان يوز قات چوخ آرتىرسىن و

۱۳ بىچىن زامانى اوتوز باشچى آراسىندان «اوج ائگىن» داودوون يانىنا، ھەدولام ماغارا سىينا گىتىلەر. بى واخت فەلىسطىلى لرئن بىئر دؤيوش دىستەسى رفاعەتىم درەستىنە اوردوگاھ قورموشىدۇ. ۱۴ بى زامان داودو قىلادا ائدى. فەلىسطىلى لرئن بىئر كىشكچى دىستەسى دە بىتلىجىمە ائدى. ۱۵ داودو حىرىت چىكەرك ددى: «كاش كى، بىئرى بىتلىجىم دروازاسى يانىنداكى قويودان منه ائچمك اوچجون سو گىتىرىدى!» ۱۶ بونا گۈرە بى «اوج ائگىن» فەلىسطىلى لرئن اوردوگاھىنى يارىب، دروازاسىن يانىندا اولان بىتلىجىم قويوسوندان سو چىكەلەر و اونو گۇئىرۇب داودو گىتىلەر. لاكتىن داودو ائستىمەدى كى، بى سوپىو ائچسەن و اونو رىبە تقدىن اولاراق يەر تۈكۈدۇ. ۱۷ و ددى: «يارب، بونو اتمكى مندن ائراق اولسۇن، مىگر من بى آداملارىن قانىنداڭ كى، گەئب جانلارىنى خطرە سالدىيلار، ئىچەجىم؟» بونا گۈرە دە ائستىمەدى كى، بى سوپىو ائچسەن. بونلارى او «اوج ائگىن» اتمنىشى.

۱۸ يوايىن قارداشى صىرويا اوغلو آ بشەرى او اوتوزون باشچىسى ائدى. او، نىزەستىنى اوج يوز نفرەن ضىئىئەنە قالدىرىپ اونلارى قىردى. بونا گۈرە اونون دا آدى اوج ائگىنەن آدى قدر شۇھەرتىلەنى. ۱۹ اصلىتىنە او، اوتوز نفرەن لاب شۇھەرتلىسى ائدى. بونا گۈرە دە اونلارلا باشچى اولىدۇ. لاكتىن او اوج ائگىنەن يىشىمىمەدى.

۲۰ پھوياداع اوغلو بٽايا دا ائگىن آدام ائدى و بؤيووك ائشلر گۇرمۇشىدۇ. او، قېبىھەلدىن گلەشمىشى. بٽانيا موأبلى آرىلەش ئاكى اوغلو بۇ اولدوردو. او، قارلى گوندە چوخورا انىش بىئر شەر اولدوردو. ۲۱ او هم دە قد-قامتلى بىئر مەئصىرلەنى ووروب اولدوردو. مەئصىرلەنىن ئىللە نىزە وار ائدى. بٽانيا اونون اوستونە دىئنكلە گىتى و مەئصىرلەنىن ئىللەن نىزەستىنى چىكىپ آلدى، اونو اۆز نىزەسى ئىللە اولدوردو.

۱۴ داود جادا ددی: «من چوخ پرئشانام. قوى ائندى رېتىن آئىتى دوشىك، چونكى اوپۇن رەحمى چوخدور. لائىئن قويما من ائنسان آئىتى دوشوم».»

۱۵ بله‌جه رب صاباحدان تعىيەن اولۇنان واختا قدر ائسرايىلش اوستونه و با گۈزىنەدى. داندان بىرىشىبا قدر خالقىدان يەتمەش مىن نفر اۇلدۇ. ۱۶ خالقى هلاك ادن مەلک اورشىئىمى محو اتمك اوچون اورايىا طرف آلتى اوزاداندا، رب وره‌جيىي بلادان واز كچىب تەلە يە ددى: «بسىر، آل ساخالا!» رېتىن مەلە يې بىرسلىو ازۇناتىن خەرمنىش يانىندا ائدى. ۱۷ داود، خالقى قىران مەلە يې گۈرۈن زامان، رېتە ددى: «باخ، گوناه ادن منم، من تەقصىركارام. بىس بو قوبۇنلار نە ادئ؟ قوى سىتن آلتىن مەتم و آتا نىسلەمئىن ضىئىئەن قالخسىن».»

۱۸ او گون جاد داودون يانىندا گلېش ددى: «چىخ، بىرسلىو آزۇناتىن خەرمنىش رېتە بىر قوربانگاھ دۈزلىت». ۱۹ جادىن سۆزۈ ائلە داود، رېتىن امر اتدىيى كىمى چىخىدى. ۲۰ آرۇنا آشاغى باخىپ گۈردو كى، پادشاھلا اعيانالارى اونا طرف گلنەرلىر. باييرا چىخىب پادشاھين قاباغىندا يېرە قدر تعظىم اتدى. ۲۱ سونرا آرۇنا ددى: «نه اوچون آ GAM پادشاه بو قولۇنون يانىندا گلېش؟» داود ددى: «رېتە قوربانگاھ قورماق اوچون سىندىن بو خەرمنى ساتىن آلماغا گلەم كى، خالقىن اوستونه گلن و با داياسىنىن». ۲۲ آرۇنا داوددا ددى: «قوى آ GAM پادشاه، گۈزۈنە خوش گۈرۈنەنى گۈرۈسۈن و رېتە تقدىئم اتسىن. باخ يانىرما قوريانى اوچون اۆكۈزلىر، يانىرماغا اودۇن يېتىنە وللىر و اۆكۈزلىئىن يوغىلارى. ۲۳ اى پادشاه، آرۇنا بونالارين ھامىسىنى سەنە ورئىر.» آرۇنا پادشاھاڭىنى ددى: «قوى تارىين رب سىندىن قبول اتسىن». ۲۴ لائىئن پادشاه آرۇنایا ددى: «بلە يوخ، آما سىندىن بونو قەطۇن قىيمىت قويوب ساتىن آلاجاعام. چونكى من ھاوايى

آ GAM پادشاه بونو گۈزلىرى ائلە گۈرۈسۈن. آما نېتىيە بله شىلر آ GAM پادشاھين خوشونا گلەر؟» ۴ لائىئن پادشاھين سۆزۈ يوايا و اوپۇن قوشۇن باشچىلارينا قالىب گلەدى. بله‌جه يوا بلا قوشۇن باشچىلارى پادشاھين حوضۇرۇندان چىخدىلار كى، ائسرايىل خالقىنى سىيەھىي با آلسىنلار. ۵ اوپۇن چايىنى كچىئىر و يەزىزە باخان ئەرۇعرەدە دوشرگە سالدىلار، يەنلى جاد درەستىئىن اورتاسىندا اولان شەھەن صاغ طرفىتىدە. ۶ سونرا گەلەعاذا و تەختىم خودشى تورپاغىنا گەلەتلىر و دان يەعەنلى كچىب سىئۇندا چاتىلilar. ۷ سور قالاسىنا و خەنۋىلى لرلە گەئەنلى لارىن بوتون شهرلىرىنە يەتىشىب، نهايت، يەھوادىن جىنوبۇندا اولان بىرىشىبا گلەنلار. ۸ بوتون اۆلکەنلى دولاندىلار و دوقۇز آي ائىئرمى گون كچىنەن سونرا اورشىئىمە قايدىتىلار. ۹ يوا بآ خالقىن سىيەھىسىنى پادشاھا وردى. ائسرايىلله قىلىقچىن چىكىن سەگىز يۇز مەن اڭگەد، يەھوادادا دا بش يۇز مەن اڭگەد وار ائدى.

۱۰ لائىئن خالقى سايىندان سونرا، داود وئىجادان عذابينا دوشىدو. بونا گۈرە دە رېتە ددى: «بۇ ائىشى گۈرمىكلە بؤيووك گوناه اتەتىم. آما ائندى، يارب، يالواريرام، قولۇنون بۇ تەقصىرەتىن كچ، چونكى چوخ آغىلىسىزلىق اتەتىم.» ۱۱ او گونون صاباحى سحر آچىلاندا، رېتىن سۆزۈ داودون گۈرۈجوسو جاد پېغمىبرە گلەدى. رب ددى: ۱۲ «كەت، داوددا دە كى، رب بله دېئر: «سىتن قاباغىندا اوچ شى قويورام، اۆزۈن اوچۇن بونالارين بئرئىنى سەچ كى، سەنە ادئم.» ۱۳ جاد داودون يانىندا گلېش بونو اونا بىتلەتىدى: «سىتن اۆلگەنە يەتى ائل آجليق اوسلۇن، يوخسا سەنى تعقىب ادن دوشەنلىرىن قاباغىندا اوچ آى قاچاسان، يَا دا اۆلگەنەدە اوچ گون و با اولىسۇن؟ ائندى ياخشى فەتكەرلىش و قرار ور، منى گۈنۈزتە من نە جاواب ورئىم؟»

مالی تاریم ربّه یاندیرما قوربانی ورمەرم.»^{۲۴}
 بله‌جه، داود خرمونی و اؤکوزلری آلی
 شیکل^{*} گوموشه ساتین آلدی.^{۲۵} داود
 قبول اتدی و ائسرایلئن اوستونه گلن و بانی
 اورادا ربّه بئر قوربانگاه دوزلدىب یاندیرما
 دایاندیردى.